

Årsmelding 2016

Meland kommune

Innhald

1	Innleiing.....	3
1.1	Rådmann si oppsummering og kommentarar til 2016.....	3
1.2	Framlegg til vedtak for årsrekneskapen 2016.....	4
2	Årsmelding – årsrekneskap 2016.....	4
2.1	Innleiing med kommentarar til årsmeldinga sitt innhald.....	4
2.2	Oversyn rekneskap 2016.....	4
2.2.1	Hovudoversikt driftsrekneskap 2016.....	4
2.2.2	Internrekneskap drift 2016.....	5
2.2.3	Spesifikasjon av netto inntektsramme.....	5
2.2.4	Netto utgiftsramme delegert til rådmannen.....	7
2.3	Investeringsrekneskapen.....	8
2.4	Balansen.....	9
2.5	Økonomistyring.....	10
2.6	Likestilling.....	10
2.7	Etisk standard og etisk arbeid i kommunen.....	11

2.8	Økonomiske utsikter	11
3	Meland kommune i 2016	12
3.1	Folketalsutvikling og demografi.....	12
3.2	Politisk organisasjon i 2016	14
3.3	Folkerøysting om kommunestruktur 23. mai 2016	15
4	Personaltilhøve.....	15
4.1	Årsverk og tilsette.....	15
4.2	Sjukefråvere.....	16
4.3	Personalarbeid, organisasjonsutvikling og arbeidsmiljø	17
4.4	Likestilling	17
5	Andre tilhøve	18
5.1	Internkontroll	18
5.2	Beredskap	18
5.3	Interkommunalt samarbeid.....	18
5.4	Meland kyrkje	19
6	Kommentarar til drift/resultat for tenesteområda i 2016 og utsiktene framover	20
6.1	Adm. stab rådmann	20
6.2	Økonomikontoret	21
6.3	Interkommunale samarbeid	22
6.3.1	IKT og telefoni	22
6.3.2	Brannvern	22
6.4	Rådgjevartenesta og PPT-kontoret.....	23
6.4.1	Rådgjevartenesta	23
6.4.2	PPT-kontoret	23
6.5	Barnehagesektoren	24
6.5.1	Kommunal barnehagedrift.....	24
6.5.2	Private barnehagar	24
6.6	Grunnskulen i Meland	25
6.6.1	Diverse overordna forhold.....	25
6.6.2	Grasdal skule.....	29
6.6.3	Meland Ungdomsskule og vaksenopplæring	30
6.6.4	Rosslund skule.....	32
6.6.5	Sagstad skule.....	33
6.6.6	Vestbygd skule	34
6.7	Helse	34
6.8	NAV / sosiale tenester	37
6.9	Barnevern	39
6.10	Meland sjukeheim	40
6.11	Meland heimeteneste	45
6.12	Kultur	54
6.13	Plan, utbygging og kommunalteknikk (PUK).....	56
7	Investeringar i 2016.....	60

1 Innleiing

1.1 Rådmann si oppsummering og kommentarar til 2016

2016 er historie, og rekneskapen gjekk i pluss også dette året, heldig vis sett frå rådmann sin ståstad. Hovudårsaka er auka inntekter frå skatt og inntektsutjamning. I tillegg kom vi positivt ut på ein del andre finanspostar som til dømes pensjon.

Heile landet hadde god skatteinngang i 2016, og difor har dei alle fleste kommunane kome ut i pluss. Dei kommunane som ikkje avslutta rekneskapen for 2016 i pluss har ei stor utfordring med omsyn til økonomistyring. Det gjeld heldigvis ikkje Meland.

I budsjettet innretta vi oss etter signala og prognosane på frie inntekter frå kommunaldepartementet og KS. Ingen kunne føresjå tilpassinga til nye skattereglar marknaden gjorde, og som førte til at prognosane for skatteinngang i 2016 sprakk. Meland kommune hadde isolert sett ein svakare skatteinngang enn landet, og fekk i tillegg kompensasjon gjennom inntektsutjamninga.

Så langt vi veit er auken i skatteinntekter i 2016 eingongsinntekter og vi er sterkt åtvare mot å leggje opp drifta etter dette nivået på frie inntekter. Det er ei stor pedagogisk utfordring å forklare at vi må ta ned driftsutgiftene når rekneskapen gang etter gang går i pluss. Men vi kan ikkje bruke tilfeldige inntekter til å finansiere løpande driftsutgifter.

Som rådmann meiner eg vi skal vere stolte over at vi har ei god økonomistyring. Det er det vedtekne budsjettet som er styrande for drifta. Dei alle fleste har klart å halde seg innanfor tildelt ramme. Vi har eit par unntak, barnevern og barnehagar. Men vi har og tenestekområde som har brukt vesentleg mindre enn den ramma dei fekk tildelt. Dette gjeld særleg NAV, Adm. stab rådmann og Meland Ungdomsskule.

Meland kommune leverer eit stort spekter av tenester til innbyggjarar og næringsliv. Eg meiner vi leverer gode tenester, sjølv om det alltid vil vere eit potensiale for å verta betre. Det er stort press på kommunale velferdsgode og ynskjer frå brukarane står ikkje alltid i relasjon til det kommunen kan, eller skal levere.

Målet er at dei som har rett på ei teneste skal få den hjelpa dei treng frå kommunen, med så god kvalitet som mogeleg. Som vi veit er kvalitet ikkje noko objektiv målbar storleik. Det handlar om rett vedtak til rett tid, korleis møte mellom innbyggjar og kommunen vert opplevd, korleis vi svarar på forventningar frå brukar og/eller pårørande og til slutt måten tenesteytar opptre i møte med brukar. Dette er ting vi jobbar med heile tida.

Den store utfordringa framover vert å møte dei forventningane innbyggjarane har til kommunale tenester, samstundes som vi veit at rammevilkåra for å levere tenester vert stramare.

Ingvild Hjelmtveit
Rådmann

1.2 Framlegg til vedtak for årsrekneskapen 2016

Kommunestyret godkjenner rekneskapen for Meland kommune for 2016 i samsvar med revisor si melding med eit mindreforbruk på kr 8.970.065, som vert å avsetje til styrking av kommunen sitt disposisjonsfond.

2 Årsmelding – årsrekneskap 2016

2.1 Innleiing med kommentarar til årsmeldinga sitt innhald

Årsmeldinga er rådmann si utgreiing av kommunen si verksemd i rekneskapsåret, og skal gje ein overordna presentasjon og analyse av kommunen si utvikling i året som gjekk, samt gje eit dekkjande bilete av kommunen si utvikling, resultat og stilling. Årsmeldinga og årsrekneskapen utgjier egne separate dokument, jf. kommunelova §48, med separate krav til innhald og utgreiing.

Kapittel 2 i denne årsmeldinga inneheld kommunelova sine krav til årsmeldinga si informasjonsplikt. Kapittel 3 til 7 er ein utvida kommentar til kommunen sine oppnådde resultat, analyser og vurdering av tenesteproduksjon, viktige hendingar og framtidige utfordringar. Det kan såleis vere at same forhold vert omtalt både i kap. 2 og seinare i årsmeldinga.

2.2 Oversyn rekneskap 2016

Rekneskapsmessig mindreforbruk vart i 2016 kr 8,97 mill. I tillegg vart det budsjettert og rekneskapsført mindreforbruk/avsetning til disposisjonsfond på kr 0,85 mill., slik at overskot for året reelt er kr 9,82 mill. Dette er kr 4,7 mill. lågare enn tilsvarande tal for 2015.

2.2.1 Hovudoversikt driftsrekneskap 2016

Tal i heile 1 000 kr

Hovudoversikt rekneskap	Regnsk. 2016	Reg. bud. 2016	Oppr.bud. 2016	Regnsk. 2015	Endring 2015-2016
Driftsinntekter	564 809	521 862	521 862	518 003	46 806
Lønnsutgifter og sosiale utgifter	328 899	316 542	316 542	298 353	-30 546
Andre driftsutgifter	225 148	204 525	204 334	205 800	-19 348
Brutto driftsresultat	10 762	795	986	13 850	-3 088
Brutto driftsresultat i prosent av sum driftsinnt.:	1,91 %	0,15 %	0,19 %	2,67 %	-0,77 %
Eksterne finansinntekter	7 088	5 050	5 050	6 175	913
Sum eksterne finansutgifter	24 439	22 690	22 690	22 613	-1 827
Resultat eksterne finansransaksjonar	-17 352	-17 640	-17 640	-16 438	-914
Motpost avskrivningar	20 842	18 610	18 610	18 829	2 012
Netto driftsresultat	14 252	1 765	1 956	16 241	-1 989
Netto driftsresultat i prosent av sum driftsinnt.:	2,52 %	0,34 %	0,37 %	3,14 %	-0,61 %
Netto avsetningar (ekskl. avsetn disp.fond)	-4 432	-915	-956	-1 741	-2 691
Resultat før avsetn. disp. fond / inndekk.	9 820	850	1 000	14 500	-4 680
Avsatt til disp.fond / inndekk. tildl. års underskot	850	850	1 000	5 400	-4 550
Rekneskapsmessig meir/mindreforbruk	8 970	-	-	9 100	-130
Sum overskot 2016	9 820	850	1 000	14 500	-4 680
Overskot i prosent av sum driftsinnt.:	1,74 %	0,16 %	0,19 %	2,80 %	-1,06 %

Brutto driftsresultat i 2016 er på kr 10,8 mill., ein reduksjon med kr 3,1 mill. frå 2015.

Netto driftsresultat er kr 14,25 mill., som utgjier 2,52% av sum driftsinntekter. Dette er ca. 0,8% meir enn justert måltal på 1,7% som fylkesmannen brukar i sine tilrådingar til kommunane. Netto driftsresultat i 2015 var kr 16,2 mill. (3,14%), og nedgangen frå 2015 til 2016 er såleis kr 2,0 mill.

Dersom rekneskapen vert vedteken som i framlegget vil kommunen ved utgangen av 2016 ha eit disposisjonsfond på kr 41,9 mill., som er 7,4% av driftsinntektene.

2.2.2 Internrekneskap drift 2016

tal i heile 1 000 kr

Meland kommune 2016	Regnsk. 2016	Budsj. 2016 (rev)	Avvik	Avvik i %	Regnsk. 2015	Auke 15-16	Auke 15-16 i %
Netto inntekter økonomi og finans (skatt, rammetilskot m.m.)	428 910	422 740	6 170	1,5 %	406 851	22 059	5,4 %
Netto utgiftsramme delegert til rådmann:	419 090	421 890	2 800	0,7 %	392 351	26 739	6,8 %
Resultat før inndecking og avsetninger	9 820	850	8 970		14 500	-4 680	
Avsetning til disposisjonsfond:	850	850	0		5 400		
Reknskapsmessig mindreforbr.	8 970		8 970		9 100		
Sum overskot:	9 820	850	8 970		14 500		

Det vart i 2016 budsjettert med netto inntekter på kr 422,7 mill. Rekneskapen viste kr 428,9 mill., eit positivt avvik på kr 6,2 mill. I 2015 var netto inntekter kr 406,9 mill., og auka frå 2015 til 2016 er på kr 22,1 mill. eller 5,4%. Rådmann var i budsjettet for 2016 tildelt ei ramme på kr 421,9 mill. til fordeling på dei ulike driftseiningane. Rekneskapen syner netto utgifter på 419,1 mill., ei innsparing i forhold til overordna ramme på kr 2,8 mill. I rekneskapen for 2015 var netto driftsutgifter på tenestoområda kr 392,4 mill., og veksten i utgifter frå 2015 til 2016 er på kr 26,7 mill. eller 6,8%, som er 1,4% høgare enn inntektsveksten. Overskot for 2016 er på kr 9,8 mill., som er kr 9,0 mill. betre enn det budsjetterte overskotet på kr 0,85 mill.

2.2.3 Spesifikasjon av netto inntektsramme

Skatt og rammetilskot

Tabellen på neste side syner at Meland kommune i 2016 har ein auke i skatteinntekter på kr 11,9 mill., frå 173,7 mill. i 2015 til kr 185,6 mill. i 2016, ein auke på 6,8%. Dette er kr 3,3 mill. lågare enn i budsjettet for 2016. Nasjonalt auka skatteinntektene med 9,7% frå 2015 til 2016.

Det meste av veksten skuldast at personlege skatteytarar føretok ei tilpassing til skattereforma i 2016 ved å ta ut store utbytter i 2015. Meland kommune ligg lågt når det gjeld gjennomsnittlege skatteinntekter per innbyggjar. Dette, saman med ein vanskeleg situasjon på arbeidsmarknaden i regionen, er truleg årsak til at Meland kommune ikkje oppnår same auke i skatteinntektene som nasjonalt.

Skatteinntektene per innbyggjar (innbyggjarar per 1.1.2016) er i 2016 kr 23.754 mot kr 22.453 i 2015, ein auke på 5,8%. Nasjonalt auka skatteinntektene med 8,7 % per innbyggjar frå 2015 til 2016.

Kommunen vert kompensert for låge skatteinntekter gjennom inntektsutjamningsordninga. Den høge nasjonale skatteveksten gjer at auken i inntekter frå skatteutjamninga er større enn det negative budsjettaviket i skatteinntektene. Sum skatt, skatteutjamning og rammetilskot vart i 2016 kr 414,8 mill., som er kr 6,9 mill. høgare enn budsjettert, og er den viktigaste årsaken til overskotet i 2016 for Meland kommune.

Spes. av netto innt. økonomi og finans	Reknsk. 2016	Bud. reg. 2016	Avvik	Oppr. bud. 2016	Reknsk. 2015	Endr 15-16	Endr i %
Skatt	185 566	188 864	-3 298	188 864	173 698	11 868	6,8 %
Rammetilskot	203 030	201 536	1 494	201 536	198 420	4 610	2,3 %
Innt. utjamning	26 221	17 500	8 721	17 500	19 673	6 548	33,3 %
Sum skatt og rammetilsk.	414 817	407 900	6 917	407 900	391 791	23 026	5,9 %
Avdrag	-15 167	-13 700	-1 467	-13 700	-13 190	-1 977	15,0 %
Avskrivningar	-14 590	-12 250	-2 340	-12 250	-12 703	-1 887	14,9 %
Kalk. avskr. komm. bygg	2 300	2 300	-	2 300	2 300	-	0,0 %
Motpost avskr.	20 842	18 610	2 232	18 610	18 829	2 013	10,7 %
Netto avskrivningar	8 552	8 660	-108	8 660	8 426	126	1,5 %
Renteutgifter	-9 470	-9 500	30	-9 500	-9 281	-189	2,0 %
Rentekomp.	1 869	2 300	-431	2 300	2 142	-273	-12,7 %
Kalk. renter selvkostomr.	2 464	2 730	-266	2 730	2 514	-50	-2,0 %
Byggelånsrenter invest.	423	660	-237	660	37	386	
Renter utlån	789	1 000	-211	1 000	996	-207	-20,8 %
Renteinntekter	2 795	1 000	1 795	1 000	1 973	822	41,7 %
Diverse rentepostar	-1 130	-1 810	680	-1 810	-1 619	489	-30,2 %
Eigedomsskatt	18 790	18 800	-10	18 800	18 523	267	1,4 %
Utbytte	3 423	3 000	423	3 000	3 046	377	12,4 %
Div utgifter og inntekter	-375	-110	-265	-110	-126	-249	
Sum andre postar	21 838	21 690	148	21 690	21 443	395	1,8 %
Sum økonomi og finans	428 910	422 740	6 170	422 740	406 851	22 059	5,4 %

Avdrag

Avdrag i driftsrekneskaper er bokført med kr 15,2 mill., mot budsjettet 12,25 mill. Av dette er kr 9,9 mill. betalte avdrag og kr 5,3 mill. avsetning som følgje av for lite betalte avdrag i forhold til berekna minimumsavdrag etter reglane i kommunelova §50. Avsetninga vert betalt som avdrag i 2017. I tillegg er det utgiftsført kr 2,3 mill. i investeringsrekneskaper som avdrag på formidlingslån (startlån frå Husbanken).

Netto avskrivningar

Avskrivningane går totalt sett i null i kommunerekneskaper. At vi på finansområdet har ein netto inntekt i 2016 på kr 8,5 mill. vedr. avskrivningar skuldast at tilsvarande sum er kostnadsført på tenestemråde for Plan, Utbygging og kommunalteknikk (PUK), på drift av kommunale bygg og til vassverk- og avlaupsanlegg (sjølvkostrekneskapa).

Diverse rentepostar

Totalt er det bokført kr 9,5 mill. i renter på lån i 2016. Dette er ein auke med kr 0,2 mill. i forhold til 2015. Vi fekk i 2016 kr 1,9 mill. i rentekompensasjonsmidlar for dekking av renteutgifter vi har på skule og institusjonsbygg. Det er fordelt kr 2,5 mill. som kalkulatoriske renter (inntekt) til sjølvkostrekneskapa for vassverk- og avlaupsanlegg. I tillegg har vi i 2016 kr 0,8 mill. i inntekt på vidareutlån og kr 2,8 mill. i renteinntekt på bankinnskott. Netto bokført renteutgift er såleis kr 1,1 mill. Det er kr 0,7 mill. mindre enn i budsjettet, og kr 0,5 mill. mindre enn i 2015.

Eigedomsskatt og utbytte m.m.

Satsen for eigedomsskatt på bustader og fritidseigedommar var uforandra i 2016 i forhold til 2015 på 3,5 promille. Satsen på verk og bruk er 7 promille. Inntektene vart som følge av dette auka med kr 0,3 mill. frå kr 18,5 mill. i 2015 til kr 18,8 mill. i 2016. Kommunen fekk i 2016 utbytte frå BKK på kr 3,4 mill., mot kr 3,0 mill. i 2015.

2.2.4 Netto utgiftsramme delegert til rådmannen

Tabellen nedanfor syner korleis rådmann internt i budsjettet for 2016 har fordelt utgiftsramma på kr 421,9 mill. (budsjett 2016) til dei ulike tenesteområda som kommunen er organisert i, og resultatet for kvart tenesteområde. Tenesteområda sine fullmakter er regulert gjennom leiaravtalar. I sum har tenesteområda levert netto utgifter på kr 419,1 mill., som er 2,8 mill. lågare enn utgiftsramma.

Dei fleste tenesteområda har positive avvik. Størst meirforbruk har barnevernstenesta, med eit meirforbruk på kr 2,9 mill. og barnehageområdet med kr 1,8 mill. Størst mindreforbruk har vi på Meland Ungdomsskule med kr 1,3 mill. og på sosiale tenester (kommunalt NAV) med kr 1,9 mill.

Netto utgiftsramme delegert til rådmann fordelt administrativt på Tenesteområda:

tal i heile 1 000 kr

Tenesteområde	Regnsk. 2016	Budsj. 2016 (rev)	Avvik	Avvik i %	Regnsk. 2015	Auke 15-16	Auke 15-16 i %
Politikk/Rådmannskontor	16 320	17 649	1 329	7,5 %	16 386	-66	-0,4 %
Økonomikontor	8 974	8 400	-574	-6,8 %	8 377	597	7,1 %
IKT og andre Interkomm. samarbeid	13 870	13 950	80	0,6 %	13 548	322	2,4 %
Rådjevartenesta ekskl. private barneh.	8 829	9 338	509	5,5 %	9 621	-792	-8,2 %
Private barnehagar (tilskot og adm)	80 799	78 952	-1 847	-2,3 %	74 213	6 586	8,9 %
PPT	1 985	2 163	178	8,2 %	2 133	-148	-6,9 %
Kommunal barnehagedrift	6 164	5 970	-194	-3,2 %	5 235	929	17,7 %
Grasdalen skule	12 277	12 445	168	1,3 %	10 867	1 410	13,0 %
Meland Ungdomsskule og Vaksenoppl.	15 309	16 638	1 329	8,0 %	16 304	-995	-6,1 %
Rosslan skule	24 101	24 349	248	1,0 %	22 722	1 379	6,1 %
Sagstad skule	28 152	28 703	551	1,9 %	25 024	3 128	12,5 %
Vestbygd skule	16 906	16 759	-147	-0,9 %	14 915	1 991	13,3 %
Helse	26 175	26 388	213	0,8 %	22 543	3 632	16,1 %
Sosiale tenester	10 025	11 950	1 925	16,1 %	10 039	-14	-0,1 %
Barnevern	13 097	10 190	-2 907	-28,5 %	10 463	2 634	25,2 %
Meland Sjukeheim	40 102	39 970	-132	-0,3 %	37 606	2 496	6,6 %
Meland heimetenester	59 079	59 806	727	1,2 %	56 585	2 494	4,4 %
Kulturkontor	8 148	8 296	148	1,8 %	7 648	500	6,5 %
PUK - Plan, Utbygging, komm.teknikk	28 778	29 974	1 196	4,0 %	28 122	656	2,3 %
Sum netto utgift - internt fordelt ramme frå rådmann	419 090	421 890	2 800	0,7 %	392 351	26 739	6,8 %

I internrekneskapan bruker vi, som vist i tabellen over, netto rammes per tenesteområde der alle inntekter og utgifter for tenesteområdet er inkludert. I årsrekneskapan vert fordeling av rammene vist i rekneskapskjema 1B, medan ein del av inntektene knytt til drifta vert ført i skjema 1A, og ikkje fordelt på tenesteområda. I tabellen på neste side viser vi samanhengen mellom interne driftsrammer og skjema 1A og 1B i årsrekneskapan. Vi ser at for alle områda er sum av skjema 1A og 1B lik netto ramme.

Kommentarar til resultat og utvikling for kvart tenesteområde kjem i kap. 6.

Samanlikning 1 A og 1 B med intern driftsrapport per tenesteområde

Tall i heile 1000 kr Tenesteomr.	Rekneskapsskjema 1A		Rekneskapsskjema 1B		Sum Reknesk.skj. 1A+1B		Interne driftsrammer	
	Rekn. 16	Bud 16 (rev)	Rekn. 16	Bud 16 (rev)	Rekn. 16	Bud 16 (rev)	Rekn. 16	Bud 16 (rev)
10 Politikk/Rådmannskontor	-	-	16 320	17 649	16 320	17 649	16 320	17 649
11 Økonomikontor	2	-	8 972	8 400	8 974	8 400	8 974	8 400
12 Økonomi/Finans	-422 762	-414 190	-6 148	-8 550	-428 910	-422 740		
13 IKT og andre Interkomm. samarbeid	0	-	13 869	13 950	13 870	13 950	13 870	13 950
14 Rådgvartenenesta ekskl. private barneh.	418	-	8 411	9 338	8 829	9 338	8 829	9 338
15 Private barnehagar (tilskot og adm)	92	-	80 707	78 952	80 799	78 952	80 799	78 952
19 PPT	-	-	1 984	2 163	1 984	2 163	1 985	2 163
20 Kommunal barnehagedrift	12	-	6 152	5 970	6 164	5 970	6 164	5 970
21 Grasdal skule	129	-	12 148	12 445	12 277	12 445	12 277	12 445
23 Meland Ungdomsskule og Vaksenoppl.	-24	-	15 333	16 639	15 309	16 639	15 309	16 638
24 Rossland skule	-26	-	24 127	24 349	24 101	24 349	24 101	24 349
25 Sagstad skule	362	-	27 790	28 703	28 152	28 703	28 152	28 703
26 Vestbygd skule	62	-	16 843	16 759	16 906	16 759	16 906	16 759
30 Helse	1 460	-	24 715	26 388	26 175	26 388	26 175	26 388
35 Sosiale tenester	-13 810	-10 274	23 835	22 224	10 025	11 950	10 025	11 950
36 Barnevern	-	-	13 097	10 190	13 097	10 190	13 097	10 190
37 Meland Sjukeheim	35	-	40 067	39 970	40 102	39 970	40 102	39 970
38 Meland heimetenester	-	-	59 079	59 806	59 079	59 806	59 079	59 806
50 Kulturkontor	136	-	8 013	8 296	8 148	8 296	8 148	8 296
60 PUK - Plan, Utbygging, komm.teknikk	649	803	28 129	29 171	28 778	29 974	28 778	29 974
Sum netto rammer per tenesteområde	-433 265	-423 661	423 445	422 811	-9 820	-850	-419 090	-421 890
Mindreforbruk (overskot)	9 820	850			9 820	850	9 820	850
Netto inkl. mindreforbruk	-423 445	-422 811	423 445	422 811	-	-0		
Netto finansomr. interne rammer							-428 910	-422 740

2.3 Investeringsrekneskapen

Tabellen nedanfor viser at det er bokført kapitalutgifter med totalt kr 101,7 mill. mot budsjettert kr 179,3 mill. På fleire store prosjekt har ikkje framdrifta vore som planlagt i budsjettet, og prosjekta vert ferdiggjort i 2017. Største prosjekt er utbygging av Grasdal og Sagstad skular med til saman kr 34 mill i 2016. Andre store prosjekt er vassleidning Ådlandsvågen – Landsvik med kr 8,2 mill., vassleidning Fløksand – Beitingen med kr 11,7 mill. og separering Grønlandsområdet med kr 9,6 mill. Utlån, avdrag og avsettingar knytt til kommunen si vidareformidling av startlån frå Husbanken er i 2016 bokført med til saman kr 11,9 mill.

Investeringar 2016	tal i heile 1 000 kr		
	Regnsk.	Rev. bud.	Avvik regn - budsj
IKT-investeringar + Inventar	1 580	1 875	-295
DIV. - Kommunale eiged. / bygg / vegar / kaiar	5 267	4 537	730
Utbygging Grasdal og Sagstad skular	33 957	91 125	-57 168
Utleiebustader og omsorgsbustader	5 137	13 100	-7 963
Asfaltering, veglys og trafikkisikring	3 395	5 331	-1 936
Anleggsmaskinar og Aggregat	3 550	3 828	-278
Ladepunkt El-Bilar	-	311	-311
Div finansiert av andre	-	3 100	-3 100
Kyrkja og kyrkjegardane	743	1 763	-1 020
Kjøp av sentrumsareal	-	3 500	-3 500
Sum ordinære investeringar	53 628	128 469	-74 841
Vassleidning Ådlandsvågen - Landsvik	8 208	9 186	-978
Vassleidning Fløksand - Beitingen	11 653	11 875	-222
Separering Grønlandsområdet	9 584	11 415	-1 831
Diverse andre prosjekt vassverk og avlaup	5 125	9 040	-3 915
Sum investeringar vassverk og avlaup	34 571	41 516	-6 945

tal i heile 1 000 kr

	Regnsk.	Rev. bud.	Avvik regn - budsj
Investeringar 2016 - forts.			
Kap.inskot KLP / kjøp av aksjar	1 381	1 025	356
Avsetn. til fond	222	-	222
Startlån - Utlån, Avdrag og avsetninger	11 891	8 320	3 571
Sum andre investeringsaktivitetar	13 494	9 345	4 149
Sum finansieringsbehov i investeringsrekneskapen	101 693	179 330	-77 637
Momsrefusjon / momskomp.	8 971	20 630	-11 659
Tilskot, refusjonar, salsinntekter	3 752		3 752
Bruk av lånemidlar	75 339	141 955	-66 616
Bruk av kapitalfond og andre avsetningar	1 740	8 425	-6 685
Bruk av lånemidlar Startlån	6 748	6 000	748
Avdrag og kapitalfond Startlån	5 143	2 320	2 823
Sum finansiering	101 693	179 330	-77 637

2.4 Balansen

Sum eigendeler har auka med kr 172 mill. i løpet av 2016, frå kr 1.278 mill. per 31.12.2015 til kr 1.451 mill. per 31.12.2016. Eigenkapitalen er redusert med kr 5 mill. og langsiktig gjeld er auka med kr 163 mill. Langsiktig gjeld består av lånegjeld og pensjonsforplikting.

tal i heile 1 000 kr

Balanse - 31.12	Regnsk. 2016	Regnsk. 2015	Regnsk. 2014
Eigedomar, anlegg, utstyr og transp.m.	607 637	542 814	530 500
Utlån	37 004	35 359	38 827
Aksjer og andeler	101 786	100 405	99 593
Pensjonsmidlar	444 355	428 448	397 329
Sum anleggsmidlar	1 190 782	1 107 026	1 066 249
Kortsiktige fordringar	27 268	22 633	18 664
Premieavik	24 320	23 157	25 208
Bankinnskot og kortsikt. plasseringar	208 531	125 727	90 235
Sum omløpsmidlar	260 119	171 517	134 107
Sum eigendelar	1 450 901	1 278 543	1 200 356
Bundne driftsfond	26 919	19 387	17 646
Investeringsfond (bundne og ubundne)	22 835	24 573	22 336
Disposisjonsfond	32 922	23 324	14 825
Rekneskapsmessig meir/mindreforbruk	8 970	9 100	3 099
Kapitalkonto	137 103	157 327	142 399
Sum eigenkapital	228 749	233 711	200 305
Pensjonsforpliktingar	568 927	529 188	517 493
Lånegjeld	566 844	443 515	411 783
Sum langsiktig gjeld	1 135 771	972 703	929 276
Diverse kortsiktig gjeld	81 389	67 301	65 220
Premieavik	4 991	4 828	5 555
Sum kortsiktig gjeld	86 380	72 129	70 775
Sum eigenkapital og gjeld	1 450 900	1 278 543	1 200 356
memoriakonto: Ubrukte lånemidlar	84 534	25 796	8 218

Netto lånegjeld er definert som lånegjeld minus utlån (startlån), og er kr 530 mill. i 2016, opp frå kr 408 mill. i 2015. Dette utgjer i 2016 93,8% av driftsinntektene, ein auke frå 78,8% i 2015 og frå

76,4% i 2014. Lånegjeld per innbyggjar er kr 66.057 for 2016, ein auke frå kr 52.247 i 2015.

Nøkkeltal lånegjeld	Regnsk. 2016	Regnsk. 2015	Regnsk. 2014
Netto lånegjeld (lånegjeld minus utlån) mill kr:	529,8	408,2	373,0
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinnt.:	93,8%	78,8%	76,4%
Netto lånegjeld pr innbyggjar - heile kr :	66 057	52 247	48 210

I tabellen nedanfor listar vi opp alle kortsiktige balansepostar som har påverknad på netto likviditet tilgjengeleg til drift. Vi ser at balansen er betra frå kr 30,6 mill. per 31.12.2015 til 47,1 mill. per 31.12.2016. Likviditetsforbetringa kjem som følgje av at kommunen har evna å gå med overskot og sette av midlar til disposisjonsfond.

Netto kortsiktige balansepostar / likviditet	Regnsk. 2016	Regnsk. 2015	Regnsk. 2014
Bankinnskot og kortsikt. plasseringar	208 531	125 727	90 235
Kortsiktige fordringar	27 268	22 633	18 664
Diverse kortsiktig gjeld	-81 389	-67 301	-65 220
Investeringsfond (bundne og ubundne)	-22 835	-24 573	-22 336
Unyttå lånemidlar	-84 534	-25 796	-8 218
Netto likviditets over/underskot til drift	47 041	30 690	13 125
Endring frå året før	16 351	26 190	33 719

Auke i likvide midlar (bankinnskot) er kr 82 mill., og skuldast i hovudsak auke i ubrukte lånemidlar med kr 59 mill. Opplåning vart gjort basert på budsjetterte investeringar, og som følgje av at framdrift ikkje vart som budsjettert på fleire prosjekt, vert prosjekta vidareført i 2017, og lånemidlane vil bli brukt i 2017. Dette vil og redusere bankinnskota i løpet av 2017.

2.5 Økonomistyring

Kommunen har dei siste åra klart å oppnå gode resultat med å fokusere på stram økonomistyring og tett kostnadsoppfølging, særleg av lønsutgiftene. Rådmann har fokus på at budsjettansvaret skal liggje der utgiftene faktisk påløper, og at vi gjennom ein flat organisasjonsstruktur får leiarar som både har og tek ansvar for eige budsjett og økonomioppfølging. Vi meiner og vi har god budsjett disiplin på alle nivå i organisasjonen.

Dei 2 siste åra har likevel kostnadsauken vore større enn inntektsauken, og det har medført at vi i 2016 budsjetterte med eit overskot på i underkant av 1 mill. kr. Dette er betydeleg under fylkesmannen si tilråding om eit overskot (netto driftsresultat) på 1,7% av driftsinntektene, om lag kr 9 mill. i 2016 (budsjett). Når vi likevel i rekneskapen for 2016 kjem ut med eit netto driftsresultat på kr 14,3 mill. eller 2,5% av driftsinntektene skuldast det først og fremst svært høg skatteinngang nasjonalt, som gjer at Meland kommune får auka inntekter frå staten gjennom inntektsutjamninga.

2.6 Likestilling

81% av arbeidsstokken i Meland er kvinner og 19% er menn ved utgangen av 2016. I løpet av året auka kvinneandelen med 1%. I rådmann si leiargruppe er det 65% kvinner og 35% menn. Kommunen jobbar aktivt for å redusere omfanget av ufrivillig deltid, og det vart i 2016 mellom anna gjennomført eit forsøksprosjekt med årsturnus ved Meland sjukeheim.

2.7 Etisk standard og etisk arbeid i kommunen

I Meland kommune er etisk kompetanse og systematisk etikkarbeid viktig i kvalitetsforbetring. Kommunen tok del i nasjonalt prosjekt via «Prosjekt etisk kompetanseheving 2012-2015». Ein har i 2016 arbeida for å vidareføre erfaringar frå prosjektperioden.

Systematisk etikkarbeid gjev organisasjonen ein metodikk til å reflektere kring utfordringar i tenestene slik at desse vert belyst frå ulike vinklar og perspektiv. Føremålet er å finne fram til nye og betre løysningar som kjem brukarane og organisasjonen til gode, slik at kvaliteten på tenesteyting vert endå betre.

Meland kommune har etiske retningslinjer (politisk vedtatt). Etikk er tema på ulike møte. t.d. i rådmannen sine leiarmøte og på møte med nye tilsette.

Meland kommune er medlem i Transparency International.

2.8 Økonomiske utsikter

Meland kommune sin økonomi er prega av høg vekst og ein relativt ung befolkning som gjer at gjennomsnittlege skatteinntekter er under 90% av landsgjennomsnittet. I 2016 vart folkeveksten på 2,7%, opp frå 1,0% i 2015. Kommunen er dermed tilbake mellom dei kommunane i landet med høgast vekst.

Inntektene til kommunen er i stor grad styrt gjennom dei avgjerder som vert tekne når det gjeld utviklinga av kommuneøkonomien i dei årlege statsbudsjetta. Nytt inntektssystem for kommunane vart innført frå 2017, og kommunen fikk ein reduksjon i rammeoverføringane i forhold til 2017 på om lag 4 mill. kr. Kommunen måtte i budsjettprosessen kutte tilsvarande i utgiftene. Samstundes får kommunen grunna låg folkevekst i 2015 ein reduksjon i veksttilskotet i 2017 – 2019.

Det er heller ikkje utsikter til å auke andre inntekter. Eigedomsskatten kan aukast noko, men det er eit politisk val.

Når vi samanliknar Meland med andre kommunar ser vi at kommunen har låge driftsutgifter på dei fleste tenesteområda. Vi kan berre levere gode tenester gjennom å ha eit dyktig personale som kan levere effektive tenester med høg kvalitet. Fleire brukarundersøkingar på ulike område dei siste åra tyder på at vi på ein relativt god måte får dette til. Det er ikkje utsikter til at ein kan få auke i ressursar til tenesteområda framover.

Veksten gjev store utfordringar når det gjeld kapasitet på kommunen sine lokale for tenesteproduksjon. Kommunen er i gong med utbygging av Grasdalen og Sagstad skular med til saman kr 120 mill. (inkl. mva). I økonomiplanen for 2017-2020 vart det vedteke å starte opp planlegging av ny ungdomsskule/basseng, ny kommunal barnehage og kyrkje/kulturhus. Det er og trong for store investeringar innan vass- og avlaupssektoren. Utfordringa for kommunen vert å ha økonomisk evne til å kunne gjennomføre desse investeringane utan at det går ut over ressursar til direkte tenesteyting.

3 Meland kommune i 2016

3.1 Folketalsutvikling og demografi

Utvikling i folketal og demografi er ein av dei viktigaste føresetnadene for både inntekts- og utgiftsutviklinga i ein kommune. Pr 31.12.2016 var folketallet i Meland kommune 8.021, ein auke på 209 personar frå 2015 (eller 2,7%). Dette er høgare enn i 2015, og på nivå eller litt under veksten kommunen har hatt fram til og med 2014.

Folketalsutvikling Meland kommune 2005 - 2016:

År:	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
pr 31.12. i året	5 931	6 016	6 233	6 478	6 631	6 824	7 036	7 347	7 544	7 736	7 812	8 021
Vekst frå året før	70	85	217	245	153	193	212	311	197	192	76	209
Vekst i %	1,19 %	1,43 %	3,61 %	3,93 %	2,36 %	2,91 %	3,11 %	4,42 %	2,68 %	2,55 %	0,98 %	2,68 %

For å syne den demografiske utviklinga vert folketal per 1. juli brukt. I tabellen nedanfor ser ein at veksten frå 1. juli 2015 til 1. juli 2016 er på 2,0%, som er 0,4% høgare enn i 2015, men lågare enn tidlegare år. I perioden fram til 2013 var veksten svært stor for born 0-5 år, men den har blitt mykje lågare dei siste 3 åra med ein vekst i 2016 på 1,2%. I 2016 har vi ikkje vekst i born i skulealder i det heile teke (0,3%), medan veksten i aldersgruppa 67-89 år har vore svært høg dei siste åra med ein vekst på 8,0% i 2016. Konsekvensen er ei dreining av behov frå det å byggje fleire barnehagar til å måtte bygge ut tilbodet i eldreomsorga.

Folketalsutvikling Meland kommune 2010 - 2016

fordelt på aldersgrupper:

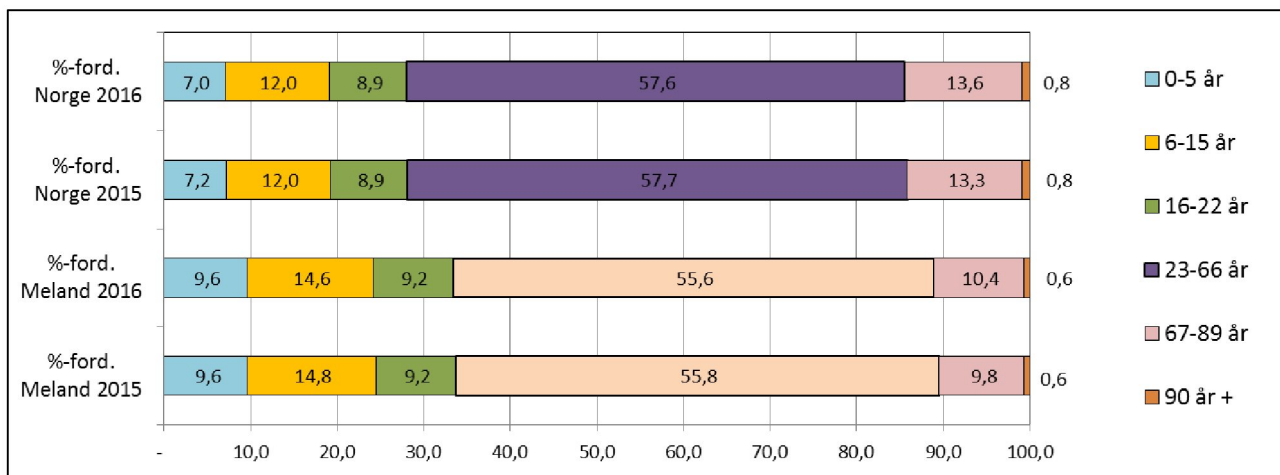
pr 1. juli i året:	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
0-5 år	607	647	693	743	757	751	760
6-15 år	1 027	1 052	1 065	1 076	1 120	1 156	1 159
16-22 år	661	669	693	733	725	717	732
23-66 år	3 758	3 908	4 086	4 197	4 278	4 349	4 415
67-89 år	581	608	637	684	739	767	828
90 år +	41	43	46	44	48	49	50
Sum	6 675	6 927	7 220	7 477	7 667	7 789	7 944

Endring frå året før:

Endr. i % frå året før:

pr 1. juli i året:	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2011	2012	2013	2014	2015	2016
0-5 år	40	46	50	14	-6	9	6,6 %	7,1 %	7,2 %	1,9 %	-0,8 %	1,2 %
6-15 år	25	13	11	44	36	3	2,4 %	1,2 %	1,0 %	4,1 %	3,2 %	0,3 %
16-22 år	8	24	40	-8	-8	15	1,2 %	3,6 %	5,8 %	-1,1 %	-1,1 %	2,1 %
23-66 år	150	178	111	81	71	66	4,0 %	4,6 %	2,7 %	1,9 %	1,7 %	1,5 %
67-89 år	27	29	47	55	28	61	4,6 %	4,8 %	7,4 %	8,0 %	3,8 %	8,0 %
90 år +	2	3	-2	4	1	1	4,9 %	7,0 %	-4,3 %	9,1 %	2,1 %	2,0 %
Sum	252	293	257	190	122	155	3,8 %	4,2 %	3,6 %	2,5 %	1,6 %	2,0 %

Meland kommune har likevel ei relativt ung befolkning. Tabellen på neste side viser folketal per 01.07.2016 fordelt prosentvis på aldersgrupper, samanlikna med nivået i 2015 og med nasjonale tal for demografi. 9,6 % av befolkninga i Meland kommune er under 6 år mot 7,0 % totalt for landet (2016-tal). Aldersgruppa 6-15 år er og større enn snitt for landet med 14,6 % mot 12,0 % for landet, medan vi har relativt færre eldre innbyggjarar, sjølv om andelen i aldersgruppa 67-89 år i Meland kommune har auka frå 9,8 % i 2015 til 10,4 % i 2016. Aldersfordelinga er ein av dei viktigaste parametrane for berekning av rammetilskotet til kommunen. Vi får meir til skule og barnehage og mindre til eldreomsorg enn ein gjennomsnittleg norsk kommune, som følgje av avvikande demografiprofil i forhold til nasjonale tal.

Tabellane under syner at utviklinga med relativt høge fødselsoverskot held fram i 2016 samanlikna med føregående år. Talet på fødte utgjør 1,55% av folketallet per 1.1.2016, og fødselsoverskotet er på 1,2% mot 0,8% i 2015.

Fødselsoverskot: (tal for 1. jan - 31. des i året)												
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Fødde	70	81	93	84	93	92	93	114	120	110	107	121
Døde	29	36	35	31	54	49	42	42	38	35	47	27
Fødselsoverskot:	41	45	58	53	39	43	51	72	82	75	60	94
Netto inn-utflytting:												
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Innflytting	328	362	420	479	450	460	572	619	539	561	466	568
Utflytting	303	324	265	287	333	308	411	380	424	444	450	451
Netto innflytting:	25	38	155	192	117	152	161	239	115	117	16	117
Netto folkevekst:	66	83	213	245	156	195	212	311	197	192	76	211

I 2016 flytta 451 personar ut av kommunen og 568 personar inn. Dette er høvesvis 5,8% og 7,3% av folketallet pr. 1.1.2016. Vi kan såleis seie at vi har ein stor sirkulasjon på innbyggjarane i Meland kommune, der vi skiftar ut meir enn kvar 20. innbyggjar i året. I 2015 hadde vi låg vekst fordi innflytting var lågare enn kva som har vore normalt dei siste åra. I 2016 er innflyttinga igjen på nivå med vekståra 2011-2014.

Tabellen under syner at Meland kommune er nr. 2 i Noreg når det gjeld gjennomsnittleg folkevekst dei siste 5 åra:

nr	Kommune - tal per 31.12. i året	2011	2016	Sum endr. 11-16	Endr. % 15-16	Endr. % 11-16	Gj.snitt per år
1	1657 Skaun	6 941	8 000	1 059	3,2 %	15,3 %	3,1 %
2	1256 Meland	7 036	8 021	985	2,7 %	14,0 %	2,8 %
3	1243 Os (Hord.)	17 726	20 152	2 426	2,1 %	13,7 %	2,7 %
4	0211 Vestby	15 143	17 188	2 045	2,7 %	13,5 %	2,7 %
5	0137 Våler (Østf.)	4 705	5 335	630	2,9 %	13,4 %	2,7 %
6	0138 Hobøl	4 911	5 557	646	3,3 %	13,2 %	2,6 %
7	0235 Ullensaker	31 044	35 102	4 058	2,7 %	13,1 %	2,6 %
8	1620 Frøya	4 369	4 937	568	2,9 %	13,0 %	2,6 %
9	0237 Eidsvoll	21 621	24 415	2 794	2,5 %	12,9 %	2,6 %
10	2023 Gamvik	1 008	1 137	129	-0,2 %	12,8 %	2,6 %

Ser vi isolert på folkeveksten i 2016 er Meland nr. 15 i Noreg og nr. 1 i Hordaland.

nr	Kommune - tal per 31.12. i året	2015	2016	Endr. 15-16	Endr. % 15-16	Gj.snitt siste 5 år
1	1816 Vevelstad	507	528	21	4,1 %	0,7 %
2	1755 Leka	562	584	22	3,9 %	0,4 %
3	0234 Gjerdrum	6 323	6 546	223	3,5 %	1,3 %
4	1571 Halså	1 547	1 599	52	3,4 %	-0,5 %
5	0912 Vegårshei	2 036	2 104	68	3,3 %	1,8 %
6	0138 Hobøl	5 382	5 557	175	3,3 %	2,6 %
7	0238 Nannestad	12 267	12 657	390	3,2 %	2,3 %
8	1657 Skaun	7 755	8 000	245	3,2 %	3,1 %
9	1413 Hyllestad	1 395	1 438	43	3,1 %	-0,3 %
10	1620 Frøya	4 799	4 937	138	2,9 %	2,6 %
11	0137 Våler (Østf.)	5 186	5 335	149	2,9 %	2,7 %
12	0230 Lørenskog	36 368	37 406	1 038	2,9 %	2,2 %
13	1822 Leirfjord	2 216	2 278	62	2,8 %	1,6 %
14	0211 Vestby	16 732	17 188	456	2,7 %	2,7 %
15	1256 Meland	7 812	8 021	209	2,7 %	2,8 %

Totalt for Noreg er folkeveksten i 2016 på 0,83% og for Hordaland 0,67%.

3.2 Politisk organisasjon i 2016

Meland kommune har for tida slik politisk organisering:

Kommunestyret:	27 medlemmer
Formannskapet:	7 medlemmer
Administrasjonsutval:	10 medlemmer (formannskapet + 3 frå arbeidstakarorganisasjonane)
Utval for levekår:	9 medlemmer
Utval for drift og utvikling:	9 medlemmer
Klagenemnda:	Personidentisk med formannskapet
Valstyret:	Personidentisk med formannskapet
Eldreråd:	7 medlemmer
Råd for menneske med nedsett funksjonsevne:	5 medlemmer
Sakkunnig nemnd eigedomsskatt:	3 medlemmer
Ungdomsrådet	9 medlemmer
Førebuande fellesnemnd	6 medlemmer
Kontrollutval:	7 medlemmer.

Ut over dei obligatoriske organ som går fram av kommunelova er det opp til kommunestyret å bestemme kva råd og utval dei ynskjer å ha.

Dei politiske utvala har hatt slik aktivitet i 2016:

Styre/råd/utval - aktivitet i 2016	Tal møte	Tal saker	Gj.snitt tal saker per møte
Kommunestyre	9	133	14,8
Formannskap	9	118	13,1
Valstyret	3	17	5,7
Administrasjonsutvalet	0	0	-
ULK	7	88	12,6
UDU	7	87	12,4
Klagenemnda	0	0	-
Eldrerådet	6	54	9,0
Råd for menneske med nedsett funksjonsevne	7	58	8,3
Sakkunning nemnd eigedomskatt	1	3	3,0
Ungdomsrådet	6	50	8,3
Førebuaende fellesnemnd	1	6	6,0

I tal saker er det teke med alle saker som står på sakslista inklusive orienteringssaker og godkjenning av innkalling og møtebok frå sist møte. Når det gjeld møta i kontrollutvalet viser vi til eiga årsmelding for kontrollutvalet.

3.3 Folkerøysting om kommunestruktur 23. mai 2016

Kommunestyret vedtok i møte 25.03.15 å gjennomføre rådgjevande folkerøysting på grunnlag av forhandlingsresultatet våren 2016 og før kommunestyret skulle handsama saka.

I kommunestyremøtet 10.02.16 vedtok kommunestyret at folkerøystinga skulle vere 23. mai og at røystinga skulle vere i alle 6 krinsane. Det vart og gjort vedtak om at 16-åringar (fødde i 2000) skulle få røyste. Førehandsrøysting var i resepsjonen på rådhuset frå måndag 9. mai til fredag 20. mai. Det vart og gjennomført røysting på Meland sjukeheim og ambulerande røysting. Det var og høve til å postrøyste, ein veljar nytta seg av dette tilbodet.

På valdagen var røystelokala opne frå kl. 14:00 – 20:00. Det var 5 952 røysteføre. Av desse var det 512 som røysta på førehand og 1 666 som røysta på valdagen, noko som gav ei valdeltaking på 36,59%. 1060 røysta for å bygge ny kommune med Lindås, Radøy og ev. fleire kommunar i Nordhordland og 1108 røysta for at Meland kommune skulle halde fram som eigen kommune, 10 røysta blankt.

4 Personaltilhøve

4.1 Årsverk og tilsette

Tabellen på neste side syner tilsette og årsverk for 2016, med samanlikningstal for 2015 og 2014. I tabellen er det teke med alle faste tilsette og vikarar som får fast månadsløn, samt alle faste tilsette som er ute i permisjonar. Desse er med fordi vi i hovudsak betalar løn til desse, men får refundert løna, som ma. fødselspengar. Det inneber og at alle timeløna tilsette, som t.d. støttekontaktar i pleie og omsorg, ikkje er med i talet på tilsette eller årsverk.

Talet på tilsette pr 31.12.2016 er 587, ein auke på 14 frå 2015. Auken er størst på skulane.

Talet på årsverk pr 31.12.2016 er 454,3, ein auke på 11,6 frå 31.12.2015. Vi ser og at auken frå 2015 til 2016 er mykje mindre enn auken vi hadde frå 2014 til 2015.

Årsverk og tilsette per tenesteområde	<----- Årsverk per 31.12 ----->					<----- Tilsette per 31.12 ----->				
	2016	2015	2014	Endr. 15-16	Endr. 14-15	2016	2015	2014	Endr. 15-16	Endr. 14-15
Adm. stab rådmann	14,7	14,2	14,3	0,5	-0,1	16,9	16,0	16,0	0,9	-
Økonomikontor	7,3	5,3	5,6	2,0	-0,3	8,0	6,0	6,0	2,0	-
Rådgevartenesa	6,8	5,6	5,6	1,2	-	9,6	7,6	8,0	2,0	0,4
PPT	2,4	2,4	2,4	-	-	2,4	2,4	2,4	-	-
Kommunal barnehagedrift	13,5	11,5	10,5	2,0	1,0	15,3	13,3	12,3	2,0	1,0
Grasdalen skule	25,1	22,1	19,6	3,1	2,5	29,4	26,1	22,0	3,3	4,1
Meland Ungdomssk. + Vaksenoppl.	23,5	26,3	26,4	-2,8	-0,1	29,3	30,5	32,5	-1,2	-2,0
Rossland skule	40,4	42,7	37,1	-2,3	5,6	48,1	50,1	43,0	-2,0	7,1
Sagstad skule	54,7	48,1	43,5	6,6	4,6	62,7	54,9	51,0	7,9	3,9
Vestbygd skule	32,8	29,3	23,4	3,6	5,9	37,9	34,9	28,0	3,0	6,9
Helse	33,4	31,6	30,1	1,8	1,5	41,7	41,0	39,0	0,7	2,0
Sosiale tenester / NAV	10,4	9,7	8,6	0,7	1,1	13,0	11,3	10,0	1,7	1,3
Barnevern	7,7	7,7	7,6	-	0,1	8,0	8,0	8,0	-	-
Meland sjukeheim	58,2	58,7	48,8	-0,4	9,9	94,0	98,0	84,0	-4,0	14,0
Meland heimeteneste	73,4	77,3	62,9	-3,9	14,4	110,9	112,7	98,0	-1,8	14,7
Kultur	10,7	9,1	10,0	1,5	-0,9	19,8	18,2	19,0	1,6	0,8
Plan, Utbygging og komm.teknikk (PUK)	39,3	41,3	40,1	-2,0	1,2	40,0	42,0	41,0	-2,0	1,0
Sum Meland kommune	454,3	442,8	396,5	11,6	46,3	587,0	573,0	520,2	14,0	52,8

Tabellen over syner at vi har auka talet på faste tilsette med 4 (frå 480 til 484) frå 2015 til 2016, medan talet på vikarar og andre mellombelse stillingar er auka med 1 frå 74 til 75. Vi har 7 lærlingar mot 5 i 2015. Talet på tilsette som er ute i permisjonar er auka frå 14 i 2015 til 21 i 2016. Disse får vi refusjon for, og det vil vere tilsett vikarar for desse. I realiteten er desse stillingane difor rekna dobbelt i oversynet. At talet på årsverk hjå dei faste tilsette aukar med berre 0,4 til frå 388,5 til 388,9 i 2016, og dermed er mindre enn talet på tilsette, skuldast at ein har tilsett fleire i deltidstillingar i løpet av året.

Årsverk og tilsette	<----- Årsverk per 31.12 ----->					<----- Tilsette per 31.12 ----->				
	2016	2015	2014	Endr. 15-16	Endr. 14-15	2016	2015	2014	Endr. 15-16	Endr. 14-15
Fast tilsette	388,9	388,5	352,8	0,4	35,6	484	480	448	4	32
Vikarar, engasjement og mellombels tilsette.	48,8	42,1	35,7	6,7	6,4	75	74	59	1	15
Lærlingar	2,3	1,7	1,1	0,6	0,6	7	5	3	2	2
Permisjonar - lønna og ulønna	14,3	10,4	6,8	3,9	3,6	21	14	10	7	4
Sum Meland kommune	454,3	442,8	396,5	11,6	46,3	587	573	520	14	53

4.2 Sjukefråvere

Sjukefråveret i 2016 låg på 7,1%. Dette er eit resultat som ligg ganske tett på det målalet AMU hadde sett for året («7% eller lågare»). Resultatet er lågare enn resultatet for 2015 (7,6%).

Sjukefråveret i 2016 fordelte seg jamnare mellom kvinner og menn enn det som har vore vanleg, med 7,2% for kvinner og 6,9% for menn. Langtidsfråvere utgjer den største delen, med 4,8%.

Resterande fråvere fordeler seg relativt likt mellom korttidsfråvere med sjukemelding og eigenmeldt fråvere.

År	2016	2015	2014	2013	2012
Utvikling sjukefråvere over tid:					
Sjukefråvers prosent	7,10 %	7,60 %	6,80 %	8,10 %	7,00 %

4.3 Personalarbeid, organisasjonsutvikling og arbeidsmiljø

Det har også i 2016 vore fokusert på leiarutvikling, og det har vore gjennomført fleire samlingar med ekstern kurshaldar frå AFF. Tema i 2016 har m.a. handla om samarbeid på tvers av tenestemråda. Kommunen får OU-tilskot til å gjennomføre desse samlingane.

Kommunen gjennomførte i mai 2016 medarbeidarundersøkinga «10-faktor». Denne er utarbeidd i samarbeid mellom KS og forskingsmiljø innan leiing og organisasjonspsykologi. Ettersom dette er ei ny undersøking som kjem inn som erstatning for den gamle medarbeidarundersøkinga på www.bedrekommune.no, er det vanskeleg å samanlikne resultatane med tidlegare resultat. Vidare prosess/etterarbeid og korleis tenestemråda skal jobbe med resultatane var tema på eit særskilt leiarmøte i september, der det var henta inn kurshaldar frå KS.

Meland kommune hadde innlegg på arbeidsmiljøkonferansen i Ulvik i oktober 2016; dette som eit framhald av at kommunen fekk arbeidsmiljøprisen i 2015.

HMT-prosjektet KUTT («Korleis utagering og trugslar taklast») heldt fram også i 2016. Involverte arbeidsplassar er barnevern, psykisk helse- og rusteneste, NAV og resepsjonen på rådhuset. Det har vore arrangert to opplæringssamlingar, med kurshaldar frå Fredrikstad kommune og Helse Bergen. Det er utarbeidd samtalerettleiar for prosess i etterkant av hendingar, og dei involverte arbeidsplassane har jobba med ROS-analyse og tiltaksplan for sitt område. HMT-arbeidet har elles følgd utarbeidd årshjul for 2016. Handlingsplanen for IA-arbeidet er revidert (går fram til 2018). Det vart utarbeidd ein eigen rekrutteringsvideo, som m.a. ligg på heimesida.

4.4 Likestilling

81% av arbeidsstokken i Meland er kvinner og 19% er menn. Kvinner arbeider i større grad enn menn i reduserte stillingar, slik at om ein reknar årsverk så er 80% av årsverka arbeidde av kvinner og 20% av menn. Sjå tabellen nedanfor for detaljar.

Gjennomsnittleg årsverksstørrelse pr. 31.12.2016 for menn er 82,6%, ned frå 85% pr. 31.12.2015. Tilsvarende tal for kvinner er 76,2% pr. 31.12.2016, ei auke på 0,9% frå 2015. Totalt er gjennomsnittleg årsverksstørrelse på 77,4% per 31.12.2016.

	Årsverk 31.12.16	Årsverk 31.12.15	Endring 15-16	Tilsette 31.12.16	Tilsette 31.12.15	Endring 15-16	Gj.sn. årsv. størr. 31.12.16	Gj.sn. årsv. størr. 31.12.15	Gj.sn. årsv. størr. 31.12.14
Kjønnsfordeling og årsverk 2016									
Menn	90,8	97,8	-7,0	110	115	-5,0	82,6 %	85,0 %	86,3 %
Kvinner	363,5	344,9	18,6	477	458	19,0	76,2 %	75,3 %	73,7 %
Sum Meland kommune	454,3	442,7	11,6	587	573	14,0	77,4 %	77,3 %	76,2 %
Andel menn	20 %	22 %	-2 %	19 %	20 %	-1 %			
Andell kvinner	80 %	78 %	2 %	81 %	80 %	1 %			

Det er bra balanse mellom kvinnelege og mannlige leiarar i rådmannen i leiargruppe / tenestemrådeleiarar (7 kvinner og 6 menn)

Mange kvinner i deltidsarbeid er særleg knytt til pleie og omsorg. Det er ei klar målsetjing for kommunen å innarbeide ein heiltidskultur her. Eitt av dei tiltaka som vart sett i verk i 2016 er difor innføring av årsturnus ved Meland sjukeheim, sjå særskilte kommentarar til dette under punkt 6.10 i årsmeldinga.

Det vert elles jobba i samsvar med Plan for likestilling, inkludering og mangfald (vedteken i 2015).

5 Andre tilhøve

5.1 Internkontroll

Internkontrollsystemet for HMT-området er framleis eit manuelt system. Alle tenestemråda har handbok og arbeidsperm og dokumenta ligg også på Felleskatalogen. Avviksskjema og varslingskjema ligg på intranettet. Det kom inn 69 avviksrapportar i 2016. Dette er eit høgare tal enn det som har vore vanleg. Om dette skuldast fleire hendingar eller betre rapportering, er vanskeleg å seie. Alle HMT-avvik vert melde til AMU, og rådmannen og HVO har gått gjennom alle avviksrapportane for 2016. Det var gjort ein revisjon i handbok/arbeidsperm.

Arbeidet med overgang til elektronisk avviksbehandling gjennom KF- Kvalitet har hatt liten framgang i 2016. Dette skuldast både datatekniske problemstillingar og kapasitetsproblem i høve klargjering i Visma. Det er utarbeidd ei rekkje prosedyrar innan kvalitetsprogrammet, og desse er lagt ut med link på intranettet. Dette gjeld både HMT-området og ulike tenesteprosedyrar.

5.2 Beredskap

Ulike tiltak/planar

Naudstraumaggregatet på Meland sjukeheim kom på plass i 2016. Beredskapsplanar for skulane vart ferdigstilte og inkorporerte i Beredskapspermen. Det er ei målsetjing at Beredskapspermen skal vere mest mogleg oppdatert, og det har vore gjennomført tre revisjonar i 2016. Det vart orientert om beredskapsarbeidet i kommunen i kommunestyremøtet 15. juni.

Øvingar/møte i KKL (kommunal kriseleiing)

Det vart gjennomført ei varslingsøving frå fylkesmannen, samt ei lokalt initiert øving (skrivebordsøving) med tema Utrasing av veg på Fløksand. KKL vart kalla inn i samband med det varsla uveret Tor i januar. Deler av KKL vart kalla inn til å møte på Meland sjukheim i samband med uvér og straumstans i romjula 2016.

5.3 Interkommunalt samarbeid

Meland kommune er med i ei rekkje interkommunale samarbeidstiltak, dei fleste med nabokommunane i Nordhordland. Dei viktigaste er lista opp i tabellen på neste side. Totalt er Meland kommune sin del av utgiftene til desse tiltaka i 2016 utgiftsført med kr 22,7 mill. i 2016.

Meland kommune sin del av kostnader i interkommunale tiltak

Tal i 1 000 kr

Namn:	Verts-kommune	Samarb.-form	2016	2015
Driftsassistansen i Hordaland - vann og avløp (DIHVA)	-	IKS	43	41
Interkommunal Innkjøpsordning	Bergen	avtale	96	91
Interkommunalt arkiv i Hordaland	-	IKS	283	269
Krisesenteret for Bergen og Omegn	Bergen	avtale	314	305
Lindås og Meland Brannvern	Lindås	KL § 28 b	5 946	5 764
Lindås og Meland Brannvern - Feietenesta	Lindås	KL § 28 b	1 049	935
Nordh. Gulen Interk. Brantilsyn (NGIB)	Lindås	KL § 28 b	600	628
Nordhordl. Gulen Interk. Renh.v. (NGIR)	-	IKS	895	803
Nordhordland digital (ND)	Radøy	KL § 27	175	148
Nordhordland IKT - drift	Osterøy	KL § 28 b	4 696	4 508
Nordhordland IKT - ført i investeringsrekneskapen	Osterøy	KL § 28 b	357	-
Nordhordland interk. legevaktssentral /ØH-D senger	Lindås	KL § 28 b	4 831	3 390
Nordhordland interkommunale legevakt døgntilbod	Lindås	KL § 28 b	-	706
Nordhordland Kemnerkontor	Lindås	KL § 28 b	1 089	914
Nordhordland Kursregion	Lindås	Organ	56	92
Nordhordland Revisjon IKS	-	IKS	888	862
Regionrådet for Nordhordland	-	avtale	1 029	945
Teknisk hygienisk ingeniør	Lindås	avtale	186	187
Ungdomskontakten Salto	Lindås	avtale	204	200
Sum kostnad interkommunalt samarbeid			22 737	20 790

Dei fleste av desse er Vertskommunesamarbeid etter Kommunelovens § 27 eller § 28, medan nokre er IKS - Interkommunale Selskap - etter eiga særlov. Det er også nokre avtalebaserte samarbeid som ikkje er direkte relatert til vilkår i kommunelova. Eit IKS legg fram sjølvstendige rekneskap som ikkje inngår i kommunen sin drifts- og investeringsrekneskap. Dei andre samarbeidstiltaka vil inngå i vertskommunen sin rekneskap.

5.4 Meland kyrkje

Kyrkjelyden har til saman 8 tilsette. Av desse er 1,5 løna av bispedømmet. 5,1 årsverk er løna av soknet, ein del av innsamla midlar, noko er statlege trusopplæringsmidlar, men mesteparten er kommunalt tilskot, som i 2016 var på totalt 3,4 mill. I tillegg til tilskotet yter kommunen diverse administrative tenester (ikkje kostnadsrekna), samt at kyrkjegardsdrifta er ein del av kommunerekneskapen, bokført med kr 810.000,- i 2016.

2016 var sterkt prega av at det var jubileumsår for Meland kyrkje som vart vigsla i 1866 og fylte 150 år. Dei aller fleste skuleklassane i Meland gjekk til kyrkja på gamle kyrkjevegar to dagar i april og fekk ei jubileumsforestilling med seg i kyrkja. I september og oktober var det fleire konsertar og andre arrangement i kyrkja i samband med jubileet.

Planlegginga av ny kyrkje på Frekhaug, som eit kombinasjonsbygg med kulturhus, fekk ein ny giv når kommunestyret i desember 2016 i økonomiplanen for 2017-2020 vedtok å setje av pengar til både planlegging og bygging.

Restaureringa av orgelet vart utført våren 2016. Kyrkja opplever at ordninga med tenesteytingar har fungert godt også i 2016. Publikum er godt nøgd med vedlikehaldet og drifta på kyrkjegarden, som kommunen utfører som tenesteyting.

6 Kommentarer til drift/resultat for tenesteområda i 2016 og utsiktene framover

6.1 Adm. stab rådmann

Arbeidsområde

- Overordna arkivteneste og dokumentcenter/postmottak.
- Sekretærfunksjon for alle politiske utval, med unntak av Utval for drift og utvikling og Ungdomsrådet.
- Resepsjonen på rådhuset.
- HR-funksjonen, inkl. arbeidsavtaler, all lokal lønsdanning og forvaltning av avtaleverket mellom partane.
- Overordna HMT-arbeid, inkl. avviksbehandling, oppfølging av IA-avtalen og samhandling med bedriftshelsetenesta.
- Informasjonsarbeid med drift og utvikling av kommunen si heimeside, intranett og Facebook.
- Ansvar for avvikling av Stortings-, fylkestings- og kommuneval i dei aktuelle valåra: Sjå eige punkt om folkeavrøystinga i 2016.
- Salsløyve for alkohol, samt skjenke- og serveringssaker.
- Beredskap, sjå eige punkt om dette.

Drift i 2016

Nøkkeltal frå drifta	Personalressursar		Gj.snitt still. %	Økonomi <i>Tall i 1000 kr</i>			
	Årsverk	Tilsette		Rekneskap	Budsjett	Avvik	Forbruk i %
2016	14,7	16,9	87 %	16 320	17 649	1 329	92,5 %
2015	14,2	16,0	89 %	16 386	16 250	-136	100,8 %
Endr. 15-16	0,5	0,9	-2 %	-66	1 399	1 465	8,4 %

Både i årsverk og tal tilsette inngår hovudtillitsvalde som er frikjøpt i samsvar med Hovudavtalen, samt vedteke frikjøp for HVO (hovudverneombud). Området har også ein tilsett på VTO-ordning (varig tilrettelagt i ordinær verksemd).

Økonomi

Området kom ut med eit positivt avvik på kr 1.349.000. Dette skuldast i hovudsak at det i budsjettet var sett av kr 800.000 til å dekke utgifter i samband med kommunestrukturprosjektet. Behovet vart mykje mindre enn budsjettert, og posten hadde difor eit svært lågt uttak. Gruppelivsforsikringa vart budsjettert med totalkostnaden under adm. stab medan utgiftene i rekneskapen vert fordelt på alle ansvarsområda med utgangspunkt i talet på tilsette. Dette fører til ei innsparing for adm.stab på om lag kr 400.000. Adm. stab hadde også langt høgare refusjonar enn budsjettert, m.a. på sjukefråvær, samstundes som ikkje har påløpt vikarutgifter.

Sjukefråvere

Området hadde i 2016 eit sjukefråvere på 4,7%. Dette er høgare enn det som er vanleg for stabsområdet. Fråveret var ikkje relatert til arbeidsmiljø. Innan adm. stab vil det som oftast ikkje vere aktuelt å ta inn vikar, slik at sjukelønsrefusjon frå NAV vert ei rein inntekt.

Drifta i 2016

Meland kommune hadde i 2016 auke i folketal og dermed også ein generell aktivitetsauke. Dette har konsekvensar for oppgåvemengde ved adm. stab, t.d. ved dokumentcenteret. Dersom kapasiteten

her vert for liten, får dette konsekvensar for all saksbehandling som ikkje går gjennom fagsystem. I 2016 er det registrert 3025 arkivsaker og 24 356 dokument i kommunen sitt post-/sak-/arkivsystem WebsakFokus. Dokumentsenteret skannar og registrerer all inngåande sakspost og overfører dokumenta elektronisk til aktuelle saksbehandlarar. Arkivtenesta bistår saksbehandlarar og kvalitetssikrar alle inngåande og utgåande dokument, slik at dei vert riktig elektronisk arkiverte.

Arkivpersonale i dei ulike tenesteområda har i 2016 delteke i prosjektet Avlevering av arkiv frå 1980 fram til og med 1999. 183 hyllemeter arkiv er listeført og pakka og frakta av vaktmeistertenesta til Interkommunalt arkiv i Hordaland IKS, som er kommunen sitt depot.

Sjå elles særskilte kommentarar om politisk verksemd, personalarbeid, internkontroll, likestilling beredskap m.m. under kap. 3,4 og 5.

6.2 Økonomikontoret

Nøkkeltal frå drifta	Personalressursar		Gj.snitt still. %	Økonomi			Tall i 1000 kr
	Årsverk	Tilsette		Rekneskap	Budsjett	Avvik	Forbruk i %
2016	7,3	8,0	91 %	8 974	8 400	-574	106,8 %
2015	5,3	6,0	88 %	8 377	8 553	176	97,9 %
Endr. 15-16	2,0	2,0	3 %	597	-153	-750	-8,9 %

Økonomikontoret har ansvar for rekneskapsføring og rapportering, skanning av inngåande faktura, koordinering av budsjett- og økonomiplanarbeidet, lønn, sjukepengerefusjon, momsrapportering, rutinar for økonomisk internkontroll, bank og finans, låneadministrasjon, innkjøpsrutinar og oppfølging av innkjøpsavtalar (unnateke større prosjekt og investeringar), eigedomskatt, deler av faktureringsarbeidet, purring/inkasso, samt oppfølging av IKT-drifta som er sett ut til IKTNH.

Inkludert i det som er bokført på økonomikontoret i 2016 med totalt kr 8,97 mill.er kostnadar til interkommunalt kemnerkontor med kr 1,1 mill. og Meland kommune si overføring til drift av Meland Kyrkjelege Fellesråd med kr 3,4 mill. Meirforbruket på økonomikontoret i 2016 på kr 0,6 mill. skuldast at det i budsjettet vart lagt opp til overføring av kemnerkontoret til staten sommaren 2016, slik framlegget til statsbudsjett tilsa. Omlegginga vart likevel ikkje noko av, og kommunen fekk kostnadane med kemnerkontoret heile året. Endringa vart ikkje følgd opp med budsjettjustering i løpet av året.

Kontoret har ved utgongen av 2016 6,3 faste årsverk og 1 årsverk i prosjektstilling knytt til prosjekt for innføring av nye rutinar og system innan rekneskap og lønsområdet. Prosjektet si målsetjing er samanslåing av løns- og rekneskapsfunksjonane til Radøy, Meland og Lindås kommunar frå sommaren 2018. Auka arbeidsmengde over tid gjorde at vi i 2016 fekk tilført ei ny fast stilling til økonomikontoret. Ressursen er brukt til å auke oppfølging av innkjøpsavtalar og rutinar knytt til dette, samt å forbetre oppfølging av sjukepengerefusjonen. Totalt har Meland kommune kr 15 mill. i sjukepenge- og fødselspengerefusjon i 2016, mot kr 12 mill. i 2015, ein auke på 25%. Sjukefråveret er redusert frå 2015 til 2016, slik at auka refusjon skuldast ein kombinasjon av betre oppfølging og fleire langtidsjukemeldte (som ikkje kjem fram i statistikken over sjukefråvere).

6.3 Interkommunale samarbeid

Nøkkeltal frå drifta	Personalressursar		Gj.snitt still. %	Økonomi			Tall i 1000 kr
	Årsverk	Tilsette		Rekneskap	Budsjett	Avvik	Forbruk i %
2016				13 870	13 950	80	99,4 %
2015				13 548	13 020	-528	104,1 %
Endr. 15-16	-	-		322	930	608	4,6 %

På tenesteområdet interkommunale samarbeid har vi vald å plassere IKT og brann- og redningstenesta. Til saman betalar vi kr 13,95 mill. i for drifta av desse områda i 2016, opp med 0,9 mill. i forhold til 2015.

6.3.1 IKT og telefoni

Utgifter til IKT-drift og telefoni er i 2016 på kr 7,3 mill. Av dette gjeld kr 4,4 mill. tenestekjøp frå IKTNH, resten, kr 2,9 mill., er egne IKT-utgifter, som lisensar, kjøp av PC-ar, datakommunikasjon, rekvisitakjøp med meir. Meland kommune har ikkje egne driftsressursar til IKT eller telefoni, då all drift er satt ut til IKTNH. Økonomikontoret er ansvarleg for oppfølginga av avtalen og tenester levert av IKTNH, samt investeringsprosjekt innan IKT. Drift av IKT-system ligg til systemleverandørane. Sentrale brukarar av dei ulike fagsystema er tildelt superbrukarrolle der dei har fått eit særleg ansvar for oppfølging mot systemleverandørane, evt. med bistand frå IKTNH.

Om IKTNH

Alle IKT-driftstenester i Austrheim, Fedje, Lindås, Masfjorden, Meland, Modalen, Osterøy, Radøy og Vaksdal er overførte til IKTNH. I 2016 inngjekk IKTNH og avtale med Austevoll kommune om drift av deira dataløysingar, slik at samarbeidet no omfattar i alt 10 kommunar. IKTNH sine oppgåver og plikter vert regulerte gjennom ein tenesteleveringsavtale (TLA) og ein datahandsamingsavtale med kommunane. IKTNH er serviceleverandør av teknologiske tenester samstundes som IKTNH skal mogleggjere digital vidareutvikling innanfor dei ulike tenesteområda.

Totalt er Meland kommune sin del av driftskostnadane til drift av IKTNH for 2016 kr 4,4 mill. mot kr 3,9 mill. i 2015. Det er særleg lisenskostnadane som har auka, både som ein følgje av at fleire system er overført frå kommunane til fellesavtalar under IKTNH, men og at vi har teke i bruk nye system.

IKTNH-kostn.	Tall i 1000 kr	
Andel Meland kommune	2 016	2 015
Drift IKT NH og drift datasenter:	3 042	2 818
Programvarelisenser på fellessystemer	1 416	1 048
Sum kostn. IKT NH	4 458	3 867
Av dette kan følgjande førast i invest. rekneskapen:	357	377

6.3.2 Brannvern

Består av Lindås og Meland brann og redning (LMBR) og Nordhordland og Gulen Interkommunale Brantilsyn (NGIB). Meland kommune sin del av kostnaden til LMBR i 2016 er kr 5,95 mill. (samanlikna med kr 5,76 mill. i 2015), medan kostnaden til NGIB i 2016 har vore kr 0,6 mill. (same som i 2015).

6.4 Rådjevartenesta og PPT-kontoret

6.4.1 Rådjevartenesta

Nøkkeltal frå drifta	Personalressursar		Gj.snitt still. %	Økonomi <i>Tall i 1000 kr</i>			
	Årsverk	Tilsette		Rekneskap	Budsjett	Avvik	Forbruk i %
2016	4,7	5,6	84 %	8 829	9 338	509	94,6 %
2015	3,8	4,6	83 %	9 621	9 193	-428	104,7 %
Endr. 15-16	0,9	1,0	1 %	-792	145	937	10,1 %

Rådjevartenesta er ei sektorovergripande gruppe direkte underlagt rådmannen med fagkompetanse innan skule, barnehage, samfunnsplanlegging, helse, sosial, pleie og omsorg. Rådjevartane utfører:

- oppgaver innan ulike typar forvaltning
- deltek i prosessar kring arbeid med utvikling, fornying og omstilling
- ulike overordna planprosessar
- saksutgreiing til politisk mynde

Frå juni 2016 vart rådjevartenesta styrka med næringsrådgjevar i 100% stilling. Løna til denne rådjevartstillinga vert etter avtale refundert av Meland Utbyggingsselskap AS. Dette er ei viktig styring av administrasjonen for å kunne drive meir offensiv næringsutvikling i ei tid med omstilling etter offshore-nedturen i 2015-2016. Denne har råka mange arbeidsgjevarar og arbeidstakarar i Meland kommune, og det er viktig å kunne ha ressursar til å bidra til vidareutvikling av næringslivet i kommunen.

Totalt er utgiftene til rådjevartenesta på kr 8,8 mill. i 2016, ein reduksjon på kr 0,8 mill. i forhold til 2015 (kr 9,6 mil). Største kostnadspost er skulefagleg rådjevart sine kostnader til gjesteelevar og elevar med særskilte behov.

6.4.2 PPT-kontoret

Nøkkeltal frå drifta	Personalressursar		Gj.snitt still. %	Økonomi <i>Tall i 1000 kr</i>			
	Årsverk	Tilsette		Rekneskap	Budsjett	Avvik	Forbruk i %
2016	2,4	2,4	100 %	1 984	2 163	179	91,7 %
2015	2,4	2,4	100 %	2 133	1 993	-140	107,0 %
Endr. 15-16	-	-	0 %	-149	170	319	15,3 %

I 2016 har PPT-kontoret hatt 2,4 årsverk, det same som i 2015. Grunna stor saksmengde har PPT hatt ventetid i grunnskulen. Enkelte brukarar har venta opp mot eitt år. På førskuleområdet har det ikkje vore ventetid. Å oppretthalde kort ventetid for nyleg tilviste barn og unge har hatt høg prioritet. PPT har i tråd med nasjonale føringar arbeidd for å dreie verksemda meir mot systemretta arbeid.

Utsikter for framtidig tenesteyting:

PPT-kontoret har i 2017 fått auka budsjettet med ei ny heiltidsstilling og vi har tilsett ein spesialpedagog som tek til i stillinga i løpet av sommaren. Med denne nye stillinga vil PPT ha kapasitet som er betre tilpassa den oppgåvemengda tenesta i dag opplever.

6.5 Barnehagesektoren

6.5.1 Kommunal barnehagedrift

Arbeidsområder

- Gjennom drift av Marihøna barnehage å tilby eit kommunalt barnehagetilbod av høg kvalitet.
- Drive endrings- og utviklingsarbeide, for å sikre eit oppdatert og kompetent personale.
- Tilby spesialpedagogisk hjelp til barn med særskilde behov i alle barnehagar i Meland kommune.

Drift i 2016

Nøkkeltal frå drifta	Personalressursar		Gj.snitt still. %	Økonomi <i>Tall i 1000 kr</i>			
	Årsverk	Tilsette		Rekneskap	Budsjett	Avvik	Forbruk i %
2016	13,5	15,3	88 %	6 164	5 970	-194	103,2 %
2015	11,5	13,3	86 %	5 235	5 441	206	96,2 %
Endr. 15-16	2,0	2,0	2 %	929	529	-400	-7,0 %

Tenestemrådet består av Marihøna barnehage og avdeling for Styrka tilbod førskule, med ansvar for spesialpedagogar som arbeider opp mot alle barnehagane i Meland. For å imøtekomme ei svært ung søkjargruppe for barnehageåret 2016/2017 vart det behov for oppgradering og tilrettelegging i Marihøna barnehage. Det vart satt opp vognskur for å frigjera areal til inneleik, nye garderober, oppgradering av bad, samt endra rominndeling. I tillegg til fysisk tilrettelegging vart bemanninga auka for å kunne ta inn fleire små barn.

Det vart oppretta ei ny 100% Barne- og ungdomsarbeidarstilling og ei 66,6 % støtteassistent stilling, samt at ei allereie eksisterande stilling vart auka opp til 100%, slik at total stillingsauke vert på omlag to årsverk. Marihøna barnehage har no ei bemanning på 6 born pr. vaksen, som er om lag som gjennomsnittet for barnehagane i Meland kommune.

Tenestemrådet sitt overforbruk på kr 194.000 kan sjåast direkte i samanheng med at budsjettet ikkje vart justert i samband med oppbemanninga i 2016.

6.5.2 Private barnehagar

Arbeidsområde:

- Godkjenning, tilsyn og rettleiing av barnehagesektoren.
- Søknad og optak
- Fagleg utvikling av sektoren
- Sakshandsaming i politiske saker og forvaltningsteneste
- Styrka tilbod/ spesialpedagogiske vedtak
- Informasjonsteneste om barnehagane til innbyggjarane
- Sakshandsaming redusert foreldrebetaling/gratis kjernetid

Drift i 2016

Nøkkeltal frå drifta	Personalressursar		Gj.snitt still. %	Økonomi <i>Tall i 1000 kr</i>			
	Årsverk	Tilsette		Rekneskap	Budsjett	Avvik	Forbruk i %
2016	2,1	4,0	53 %	80 799	78 952	-1 847	102,3 %
2015	1,8	3,0	60 %	74 213	74 995	782	99,0 %
Endr. 15-16	0,3	1,0	-8 %	6 586	3 957	-2 629	-3,4 %

Av netto utgifter i 2016 på kr 80,8 mill. var 73,2 mill. drifts- og kapitaltilskot til private barnehagar. Det er i dag ein saksbehandlar i rådgjevarteamet som arbeidar med sakshandsaming og administrasjon innan tenesteområdet. Arbeidsmengda har auka monaleg i 2016, særleg knytt til den nye ordninga med redusert foreldrebetaling/gratis kjernetid. Meland kommune mottok i 2016 meir enn 100 søknader om redusert foreldrebetaling/gratis kjernetid. Vedtaka utgjorde samla ein utgift for kommunen på kr 1,2 mill., som er kr 0,7 mill. meir enn det vi rekna med i budsjettet for 2016.

Per desember 2016 gjekk det i Meland kommune totalt 610 born i dei åtte private og den eine kommunale barnehagen. Kommunen har god barnehagedekning, og alle som søkte fekk plass.

Fagleg kvalitet / kvalitetsarbeid/tilsyn

Mål	Måloppnåing
Arbeid med tilsyn i 2016	Arbeid med tilsynsplan er starta opp.
Helseteam i barnehagane	Alle barnehagane har hatt to helseteam i 2016 som planlagt
Kurs og opplæring etter sentrale føringar	Kompetanseplan for alle barnehagane har vore fulgt
Samarbeid med andre instansar	Lokalt har PPT og barnehagesektoren starta systemarbeid med å utarbeide tverrfagleg prosjekt "Tidleg innsats - satsing på dei minste", eit 3-årig prosjekt.

Tiltak	Status
Leiarssamling for alle styrarane i barnehagen	8 samlingar
Regelsamling for barnehagesektoren	2 samlingar
Dialogmøte med barnehagane	2 samlingar

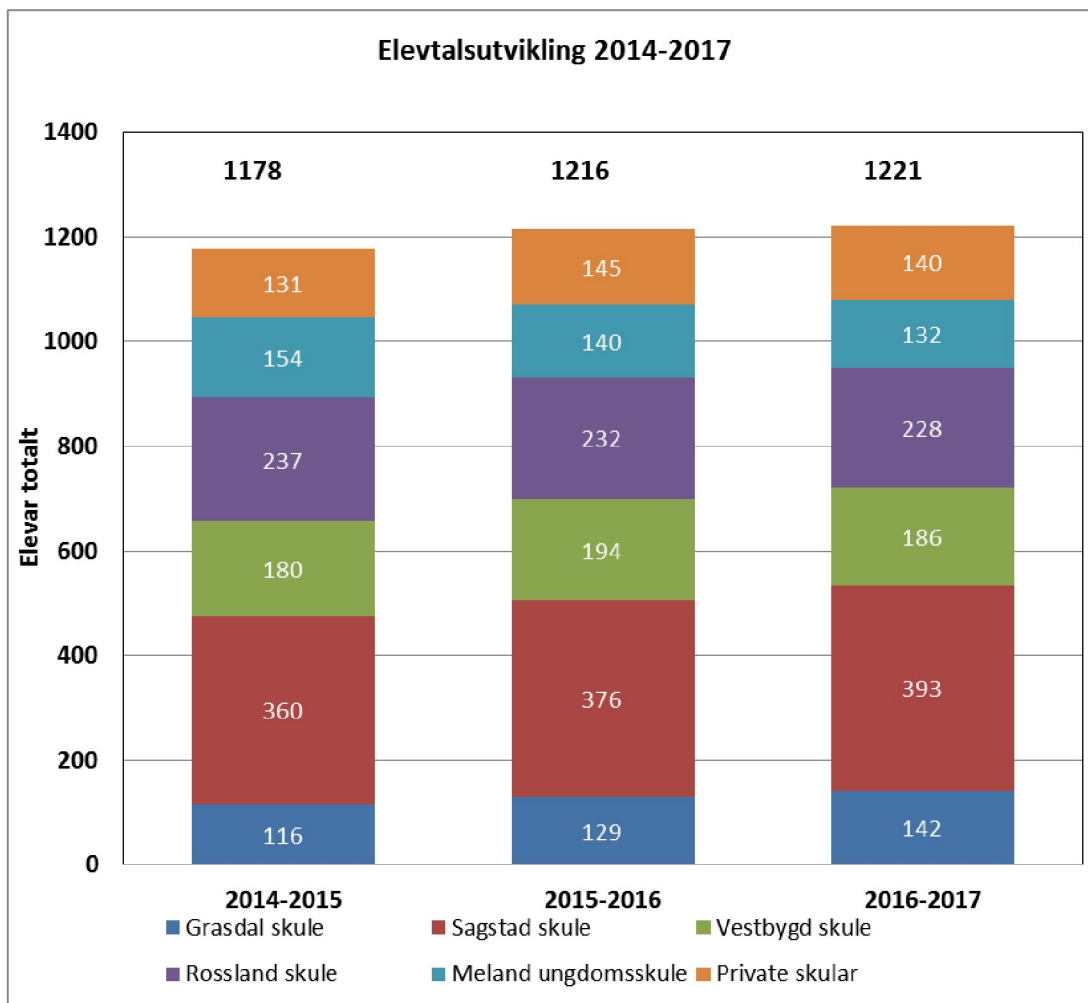
Våren 2016 vart Kvalitetsplan for barnehagane vedteke av kommunestyret. Måla i planen er mellom anna bygd på innspel som kom i foreldreundersøkinga i 2015. Meland kommune har i 2016 hatt to lærlingar i barne og ungdomsarbeidarfaget. Målet er å få fleire fagarbeidarar og gjennom det sikra kvaliteten i barnehage og skule.

6.6 Grunnskulen i Meland

6.6.1 Diverse overordna forhold

Alle born i aldersgruppa 6-15 år har rett og plikt til grunnskuleopplæring. Opplæringa skal vera i samsvar med gjeldande lover, forskrifter og læreplan (Kunnskapsløftet). Det er viktig at opplæringa generelt vert tilpassa slik at elevane får eit godt utbytte, ikkje berre knytt til dei mål som læreplanen gjev, men og knytt til elevane sine individuelle behov og ulike føresetnader.

Skuleåret 2016-2017 er det totalt 1221 grunnskuleelevar i Meland, 1081 av desse går i offentleg skule og 140 går på privat skule (der 51 er frå Meland). Meland har i tillegg hatt 19 elevar i privat skule i Lindås kommune. Rossland og Meland ungdomsskule har hatt nedgang i elevtalet dei siste tre åra. Grasdalen og Sagstad skule har hatt auke i elevtalet. Totalt auka elevtalet med 7 frå 2015-2016 til 2016-2017, medan auken frå 2014-2015 til 2015-2016 var på 38. Skulerute.

Skulefritidstilbod (SFO)

Skulefritidsordninga skal gje elevane i 1. – 4. trinn eit trygt tilsyn før og etter den obligatoriske skuledagen. Born med særlege behov kan delta i ordninga til og med 7. trinn. Tilbodet følgjer ordinær

Skuleeigarskap

Som ein del av skuleeigar sitt oppfølgingsansvar skal det utarbeidast ein årleg rapport om tilstanden i grunnskuleopplæringa (opplæringslova §13-10). Tilstandsrapporten skal vise lokale mål, resultat og vegen vidare på sentrale område innanfor utvikling av kvalitet i grunnskulen i Meland.

Tilstandsrapporten for 2016-2017 blir lagt fram for drøfting i Utval for levekår og Kommunestyret hausten 2017. I årsmeldinga vises utvalde resultat som gjev nokre indikatorar på elevane sitt læringsutbytte samla for kommunen. Resultat frå «Skolebidragsindikator» (resultat ein skule ville ha fått om elevgrunnet var gjennomsnittleg) vert presentert i tilstandsrapporten.

Felles mål- og strategidokument (handlingsplan) for skulane

Kommunen har laga eit felles mål- og strategidokument (handlingsplan) for skulane. Felles vedtekne mål for skulane i planperioden 2016-2019 er:

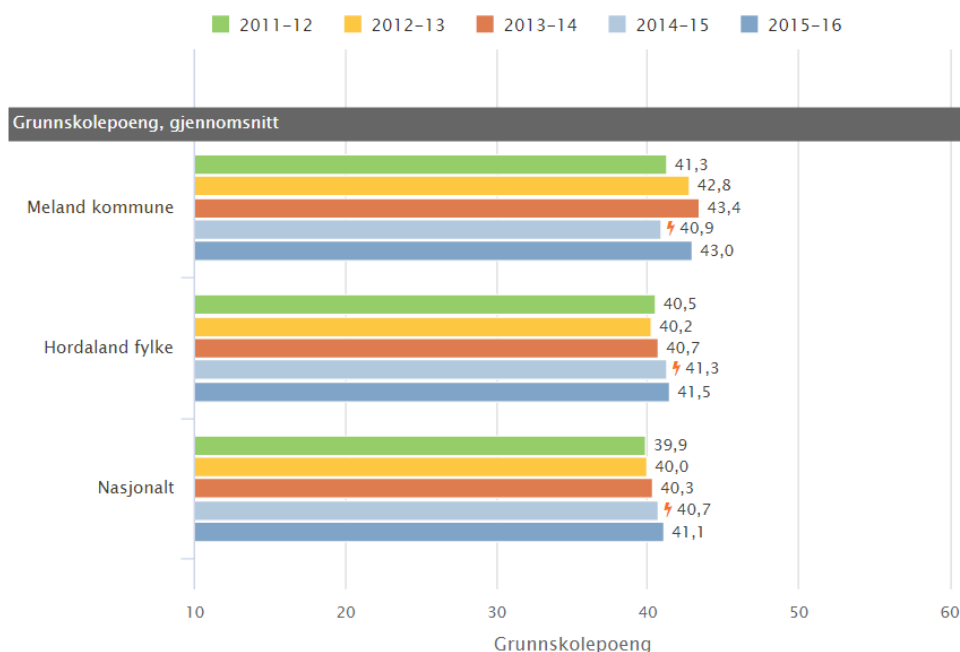
- 1) Betre resultat på nasjonale prøvar i lesing over fylkesnivå etter 2015
- 2) Løfte fleire elevar over meistringsnivå 1 i både lesing og rekning
- 3) Nullvisjon på tal elevar som opplever mobbing på skulen.

Strategiar for å nå måla	Status
Tidleg identifisering og innsats	Det er etablert felles prosjekt for skulane.
Utarbeide strategi for realfag	Realfagsstrategi er under arbeid. Kommune er blitt realfagskommune.
Styrke arbeid med undervegsvurdering	Skular prøver ut skriftlege vurderinga via det skuleadministrative programmet Vismal Flyt skule.
Delta i utprøving av nasjonal strategi for lesing	Er i gong på tre skular.
Delta i nasjonal satsing «Ungdomstrinn i utvikling»	Er i gong. Lærande nettverk er etablert i regionen. Skulane bruker utviklingsrettleiar.
Læreplanarbeid	Det er laga felles leseplan for skulane.
Nettverk og kompetanseheving	Ulike nettverk er etablert t.d. realfagsnettverk.
Systematisk arbeid for å førebygge mobbing	Handlingsplan mot mobbing vert revidert årleg. Fast tema i rektormøter. Kompetanseheving.
Brukarmedverknad (foreldreundersøking)	Foreldreundersøking gjennomført våren 2016. Aktiv bruk av foreldrearbeidsutval og samarbeidsutval.
Kvalitetsoppfølging frå skuleeigar	Oppfølgingsmøter, rektormøter og besøk på skulane.
Sikre likeverdig opplæringstilbod mellom skulane	Bruk av ressursfordelingsmodell, felles retningslinjer og koordinering i rektorgruppa.

Kompetanse

Av nasjonale satsingar er kommunen med i «Ungdomstrinn i utvikling», «Språkløyper», «Vidareutdanning for lærarar» og «Realfagstrategien». Skuleåret 2015-16 var det elleve lærarar på vidareutdanning med faga matematikk, rekning, leseopplæring, spesialpedagogikk, engelsk og spansk. Skuleåret 2016-2017 har vi tolv lærarar på vidareutdanning med faga norsk, engelsk, matematikk og mat og helse. Det er etablert eit lærande nettverk mellom ungdomsskulane i regionen, og eit realfagsnettverk for barnehage og skule i kommunen.

Læringsresultat

Meland kommune, Grunnskole, Grunnskolepoeng, Offentlig, Trinn 10, Begge kjønn

Grunnskolepoeng er gjennomsnitt frå alle avsluttande karakterar som vert ført på vitnemålet. Tabellen på førre side syner gjennomsnittleg grunnskolepoeng samla for kommunen, fylket og nasjonalt nivå. Frå og med skuleåret 2014-2015 inngår standpunkt-karakteren i valfag i utrekninga av grunnskolepoeng, tala er difor ikkje samanliknbare med tidlegare år. Meland kommune har jamt over dei siste åra lagt over nivå for fylket og nasjonalt nivå. Våren 2016 blei resultatet over nivå for fylket og nasjonalt.

Nasjonale prøver i lesing og i rekning skal kartlegge i kva grad elevane sine ferdigheiter er i samsvar med mål for dei grunnleggjande ferdigheitene lesing og rekning, slik dei er integrert i kompetansemål i læreplanar for fag i læreplanen Kunnskapsløftet (LK06). Frå og med 2014 blir resultatane frå nasjonale prøvar presentert på ein ny skala. Den nye skalaen har 50 skalapoeng som gjennomsnitt.

Indikator og nøkkeltall	2014-15	2015-16	2016-17
Engelsk >			
Meland kommune	49	46	48
Hordaland fylke	49	49	49
Nasjonalt	50	50	50
Lesing >			
Meland kommune	48	47	49
Hordaland fylke	50	49	49
Nasjonalt	50	50	50
Regning >			
Meland kommune	49	46	48
Hordaland fylke	50	50	50
Nasjonalt	50	50	50

Meland kommune, Grunnskole, Nasjonale prøver 5. trinn, Alle eierformer, Trinn 5, Begge kjønn

(Kjelde: Udir)

Tabellen over syner resultat frå nasjonale prøver 5. trinn. Kommunen ligg under nasjonalt nivå i dei tre faga, men det er auke i resultat på alle faga frå førre skuleår. I lesing ligg vi på nivå med fylket.

Indikator og nøkkeltall	2014-15	2015-16	2016-17
Lesing >			
Meland kommune	53	52	55
Hordaland fylke	53	53	54
Nasjonalt	54	53	54
Regning >			
Meland kommune	52	52	53
Hordaland fylke	53	53	54
Nasjonalt	53	54	54

Meland kommune, Grunnskole, Nasjonale prøver ungdomstrinn, Offentlig, Trinn 9, Begge kjønn

Tabellen over syner resultat frå nasjonale prøver 9. trinn. Det har vore ei positiv utvikling for begge faga frå året før, og resultatet i lesing er over nasjonalt nivå.

Tabell på neste side syner gjennomsnittskarakterar for skriftleg *eksamen* i norsk hovudmål og sidemål, engelsk og matematikk. Karakterskalaen er 1-6. Beste karakter er 6. Karakterane vert vist som gjennomsnitt med éin desimal.

Eksamenskarakterer	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	Snitt 4 år
Meland kommune - Engelsk skriftlig eksamen	3,7	4,0	3,5	3,5	3,7
Hordaland fylke - Engelsk skriftlig eksamen	3,9	3,8	3,8	3,7	3,8
Nasjonalt - Engelsk skriftlig eksamen	3,8	3,7	3,7	3,6	3,7
Meland kommune - Matematikk skriftlig eksamen	3,2	2,9	2,4	2,6	2,8
Hordaland fylke - Matematikk skriftlig eksamen	3,0	3,0	2,9	3,3	3,1
Nasjonalt - Matematikk skriftlig eksamen	3,1	3,0	2,9	3,3	3,1
Meland kommune - Norsk hovedmål skriftlig eksamen	3,1	3,3	3,0	2,9	3,1
Hordaland fylke - Norsk hovedmål skriftlig eksamen	3,3	3,3	3,4	3,5	3,4
Nasjonalt - Norsk hovedmål skriftlig eksamen	3,4	3,4	3,4	3,5	3,4
Meland kommune - Norsk sidemål skriftlig eksamen	3,5	3,1	3,0	2,4	3,0
Hordaland fylke - Norsk sidemål skriftlig eksamen	3,3	3,0	3,2	3,3	3,2
Nasjonalt - Norsk sidemål skriftlig eksamen	3,2	3,1	3,1	3,2	3,2

Utviklinga over tid, snitt siste fire år, viser at Meland ligg på nasjonalt nivå for landet i engelsk, og under det nasjonale snittet i faga matematikk og norsk hovudmål/sidemål skriftleg. Resultat i matematikk har utvikla seg positivt frå 2014-2015 til 2015-2016.

Læringsmiljø

Opplæringslova kap.9a-1 seier at: «*Alle elevar i grunnskolar og vidaregåande skolar har rett til eit godt fysisk og psykososialt miljø som fremjar helse, trivsel og læring*». Skuleporten (Udir) presenterer data om læringsmiljø henta frå Elevundersøkinga som vert gjennomført om hausten. Delskårar (frå hausten 2016) vert presentert i kommunen sin tilstandsrapport hausten 2017.

Internkontroll

Som skuleeigar er kommunen iht. Opplæringslova § 13-10 pålagt å ha eit system for å vurdere om krava i regelverket vert følgt og å følgje opp eventuelle avvik. Kommunen har eit system for internkontroll felles for alle grunnskulane. Info om dette er tilgjengeleg på kommunen si heimeside.

6.6.2 Grasdal skule

Nøkkeltal frå drifta	Personalressursar		Gj.snitt still. %	Økonomi			<i>Tall i 1000 kr</i>
	Årsverk	Tilsette		Rekneskap	Budsjett	Avvik	Forbruk i %
2016	25,1	29,4	85 %	12 277	12 445	168	98,7 %
2015	22,1	26,1	85 %	10 867	10 774	-93	100,9 %
Endr. 15-16	3,0	3,3	1 %	1 410	1 671	261	2,2 %

Grasdal skule er ein 1 til 7 skule med 142 elevar og 29 tilsette. Vi har heile året hatt vanskar med nok klasserom og grupperom til å gjennomføre undervisning, spesialundervisning og grunnleggjande norsk. Særleg utfordrande er dette for praktisk-estetiske fag, helsesøster og rom til nødvendige møter. Fleire tilsette manglar kontor plass, og rektorkontor er også kontor for inspektør og sekretær.

I august 2016 starta utbygginga av skulen som skal løyse desse utfordringane. Vi fekk modulbrakker i midten av oktober med to store klasserom, eit mindre klasserom og eit grupperom. Det vart mindre areal enn forventa tilgjengeleg, så plassmangelen er fortsatt prekær.

Auke i talet på tilsette og årsverk er finansiert med statleg tilskot til *Tidleg innsats*, auke i budsjett ved overføring av stillingsressurs frå Meland Ungdomsskule (basert på ressursfordelingsmodell). Vi fekk og auka budsjettramma i 2016 i forhold til 2015 til å dekke ny lærarstilling som følgje av større elevtal i 1.klasse, deling etter målform og grunnleggjande norsk for flyktingar.

(det var spanande å følgje med då ringmuren vart støypt)

Vi brukar Leselos og lokal Leseplan som program og verktøy i undervisninga. Vi har jobba med tilpassa opplæring og betre kartlegging av elevane sitt utbyte av opplæringa. Vi opplever at fleire elevar har store adferdsvansker, og det krev mykje tilrettelegging og vaksenressursar.

I september fornya vi arbeidet med Zippy- eit program for psykisk helse i skolen. Dette som ledd i systematisk arbeid med barna sin sosiale kompetanse. Dette arbeidet er ein viktig faktor i Zero-arbeidet vårt, for nulltoleranse mot mobbing. Satsinga på realfag har på Grasdalen resultert i utforskande og undersøkjande læringsmetodar, fokus på dialog og språk i klasserommet, og ekskursjon til Vil vite med heile skulen.

Elevundersøkinga for hausten 2016 viser lågast andel elevar som svarar at dei vert mobba. Skulen hadde svært gode resultat på Nasjonale prøver 5.trinn, der mellom anna 40% av elevane hadde mestringsnivå 3 i lesing. Positiv forsterkning og felles ansvar for elevane sitt læringsmiljø er vår pedagogiske plattform.

6.6.3 Meland Ungdomsskule og vaksenopplæring

Nøkkeltal frå drifta	Personalressursar		Gj.snitt still.%	Økonomi			Tall i 1000 kr
	Årsverk	Tilsette		Rekneskap	Budsjett	Avvik	Forbruk i %
2016	23,5	29,3	80 %	15 309	16 639	1 329	92,0 %
2015	26,3	30,5	86 %	16 304	17 517	1 213	93,1 %
Endr. 15-16	-2,8	-1,2	-6 %	-995	-878	116	1,1 %

Meland vaksenopplæring

Meland vaksenopplæring (VO) tilbyr undervisning til vaksne som har rett etter § 4 A-1 og § 4A-2 i Opplæringslova. VO gjev tilbod til fylgjande grupper:

- Dei som har rett til grunnskuleopplæring for vaksne
- Vaksne med samansette lærevanskar, dysleksi, psykiske lidingar eller funksjonshemmingar
- Vaksne med rett til realkompetansevurdering

Det er fire lærarar tilsett i VO, fordelt på 1,7 årsverk. Dette er ei nedgang i høve til førre skuleår. Reduksjonen har samanheng med lågare timetildeling til elevane og reduksjon som følgje av endring i bemanning frå hausten 2016. VO har såleis eit mindreforbruk i 2016.

VO har også skuleåret 2016-17 gjeve tilbod om logopedtenester for vaksne. Desse tenestene er levert av logoped tilsett på Meland Sjukeheim. Samla kapasitet har vore for låg innan denne tenesta, noko som har medført at elevar på VO må vente på logopedoppfølging. Vi vil for våren 2017 difor leige inn logoped i 20% prosjektstilling for å avhjelpe dette behovet. På sikt ønskjer vi å auke kapasitet med fast logopedressurs. VO samarbeider med GLØDE i oppfølginga av fleire elevar. VO har same leiar som Meland ungdomsskule, og har nokre samarbeidspunkt med ungdomsskulen (t.d. kursing av tilsette).

Meland ungdomsskule

Meland ungdomsskule har 132 elevar skuleåret 2016-17. Det er venta auke i elevtalet på sikt, men samstundes er tala usikre ettersom eit ulikt tal elevar vel Danielsen skule kvart år. Skulen har 27 tilsette, der tre av dei er assistentar/barne- og ungdomsarbeidarar og ein merkantilt tilsett. Lærarane har høg utdanningsgrad, men alderssamansettinga i personalet gjer at det vil skje endringar i personalet dei næraste åra.

(Meland ungdomsskule deltok i "KlasseQuizen" på NRK)

Skulen deltek i den nasjonale satsinga «Ungdomstrinn i utvikling» med fokus på lesing i alle fag, og har i 2016 delteke i programmet «Språkløyper». Skulen har lagt vekt på Zero-tema gjennom mobbeundersøkingar og aktivt førebyggingsarbeid. Vi er i startgropa på realfagssatsinga som alle skulane i Meland er med på.

For 2016 hadde skulen eit mindreforbruk. Årsaka er m.a. premieavvik og refusjonar for sjukemeld tilsett i administrativ stilling som ein ikkje såg det tenleg å setje inn vikar for.

Meland ungdomsskule har ikkje gymsal eller anna lokale som rommar alle elevane. Det er eit sagn for logistikk kring kroppsøvningsfaget, men også fordi vi ikkje kan leggje opp til fellessamlingar med alle elevane slik at vi i større grad kan gjennomføre arrangement med heile skulen samla. Skulen har prioritert å leige lokale i Folkehøgskulen og Meland Aktiv ved ulike arrangement for 2016.

6.6.4 Rosslund skule

Nøkkeltal frå drifta	Personalressursar		Gj.snitt still. %	Økonomi			Tall i 1000 kr
	Årsverk	Tilsette		Rekneskap	Budsjett	Avvik	Forbruk i %
2016	40,4	48,1	84 %	24 101	24 349	248	99,0 %
2015	42,7	50,1	85 %	22 722	22 784	62	99,7 %
Endr. 15-16	-2,3	-2,0	-1 %	1 379	1 565	186	0,7 %

Rosslund skule er ein 1 til 10-skule, der ungdomstrinnet får elevar frå både Rosslund og Vestbygd skule. Skulen har nedgang i elevtalet, og har plass til fleire elevar på alle klassetrinna. Forklaringa på synkende elevtal er at det vert bygd lite nye bustadar i krinsen, som følgje av manglande kapasitet på vegen ut til Vikebø. Det er gledeleg at det er sett i gang reguleringsarbeid for bustadar på Rylandshøgda.

Skulen har det einaste kommunale bassenget som er i drift. Hausten 2016 har det vore stengt på grunn av totalrenovering. Renoveringa har vore naudsynt, og vi gleder oss til å ta i bruk eit «nytt» basseng.

Skulen satsar på lesing som grunnleggjande ferdigheit på alle trinn, og fokuset har vore på lesestrategiar og omgrepsforståing. Skulen har sett dette prosjektet saman med realfagssatsinga, og vi arbeider med å tilnærma oss lærestoff på ein meir undrande og utforskande måte.

Skulen har tradisjonar for å arbeide med sceniske framsyningar. Ei utfordring vi har, er at vi ikkje har turvande musikkrom der vi kan spele og danse utan at det uroar andre klassar si undervisning. Dette året har vi naturfagrommet som kombinert musikk- og naturfagrom, utan at dette på nokon måte framstår som ei optimal løysing.

Skulen brukar aktivt Zeroplanen som eit verktøy for å førebyggja, avdekka og stoppa mobbing. Saman med FAU har vi revidert planen dette året, og vi har hatt felles forelesing med etterfølgjande foreldremøte for alle foreldra med ekstern forelesar (Guttorm Helgøy frå Zero-programmet) og prosjektet «Trygg i Fjell». Det var stor oppslutning om dette møtet. Vi har også hatt kursing i personalet i høve til mobbing.

Skulen tek mobbing på alvor, og vi ynskjer å sjå enkeltelevane bak statistikkane. Vi har arrangert ein open kveld for føresette, der elevane våre har fått vist nokre av aktivitetane vi har i samband med Trivselseiarprogrammet.

6.6.5 Sagstad skule

Nøkkeltal frå drifta	Personalressursar		Gj.snitt still. %	Økonomi			
	Årsverk	Tilsette		Tall i 1000 kr			Forbruk i %
2016	54,7	62,7	87 %	28 152	28 703	551	98,1 %
2015	48,1	54,9	88 %	25 024	26 245	1 221	95,3 %
Endr. 15-16	6,6	7,8	0 %	3 128	2 458	-670	-2,7 %

Sagstad skule er ein 1 til 7 skule med ca. 390 elevar og 63 tilsette samt ein lærling. Talet på elevar og klassar er framleis aukande og vil nok gjere det nokre år til enda før vi ser for oss at klassetalet stabiliserer seg medan elevtalet nok framleis vil auke. I nøkkeltala for Sagstad skule ser det ut til at skulen har hatt ei kraftig auke i årsverk frå 2015 til 2016. GSI-tala syner at den reelle auken i årsverk til undervisning frå skuleåret 2014/2015 til skuleåret 2015/2016 er 3, frå 27 til 30 årsverk. I denne auken ligg ei fast stilling på grunn av auka elevtal som låg inne i økonomiplanen, ei stilling med bakgrunn i øyremerka midlar til tidleg innsats 1.-4. trinn, samt ei ny stilling knytt til flyktningar.

I nøkkeltala tek ein ikkje høgde for at enkelte stillingar vert talte to gonger i samband med lærarar som tek vidareutdanning på vikarordninga. Desse lærarane får løn i 100% stilling, men jobbar berre 62,5% stilling. Vikarane for desse vert og rekna med i denne auken i årsverk.

Skulen hadde eit mindreforbruk på kr 551.000 i 2016. Kr 435.000 av dette skuldast positivt premieavvik pensjon, som først vert utrekna ved årets slutt i samband med årsoppgjeret. Det er difor vanskeleg å planlegge dette for skulen i løpet av året. Utanom dette er resultatet om lag som budsjettert.

Det siste året har skulen hatt fokus på Co Nexus Engage (tidlegare VOKAL) som eit verktøy for vurdering og kartlegging av læring. Dette nyttast no for alle elevane med tanke på betre tilpassing av undervisning til den einskilde elev. Vi har hatt eit prosjekt som gjekk over nokre månader våren 2016 der vi hadde fokus på støttande relasjonar til elevane, noko som vi veit er viktig for læringsutbyttet til elevane. Skulen er og godt i gang med kompetanseheving i høve til Leselos. Skulen har og hatt som mål at resultatata på nasjonale prøvar skal bli betre. Det siste året syner ei positiv utvikling på det området.

Den største utfordringa i året som har vore, er oppstartinga av utbygginga av skulen og flyttinga av 11 klassar til mellombelse klasserom i brakkene ved Meland Aktiv. Brakkene var dessverre ikkje heilt klare til skulestart, noko som gjorde at vi utover hausten fekk eit etterslep på detaljar som ikkje var på plass, og som skapte små eller store utfordringar for dei som er i brakkene. Etter kvart som vi fekk etablert oss, opplever vi at elevane trivst godt i brakkene og med nærleiken til Fossemymra. Men likevel ser alle fram til opninga av tilbygget på skulen.

I 2017 kjem skulen til å ha fokus på tilpassa opplæring og spesialundervisning, og vi kjem til å jobbe meir med å identifisere behovet til kvar einskild elev. Vi kjem og til å jobbe vidare med kompetanseheving av personalet, både med Leselos og Språkløyper.

6.6.6 Vestbygd skule

Nøkkeltal frå drifta	Personalressursar		Gj.snitt still. %	Økonomi			Tall i 1000 kr
	Årsverk	Tilsette		Rekneskap	Budsjett	Avvik	Forbruk i %
2016	32,8	37,9	87 %	16 906	16 759	-147	100,9 %
2015	29,3	34,9	84 %	14 915	14 761	-154	101,0 %
Endr. 15-16	3,5	3,0	3 %	1 991	1 998	7	0,2 %

Vestbygd skule er ein barneskule med 186 elevar og 36 tilsette.

Vi har språkdeling på 2.-7. trinn, slik at ein har mindre fleksibilitet i høve til gruppeorganisering.

Skulen har vore pilotskule for kompetansehevingsprogrammet «Språkløyper» i regi av Lesesenteret og Skrivesenteret skuleåret 2015/2016. Dette har vore svært nyttig og lærerikt.

Vi har også hatt fokus på realfagssatsinga og Tidleg innsats 1.-4.kl. Elles syner elevundersøkinga i 2016 at elevane våre trivst godt og at vi har låge mobbetal. Vi må framleis ha nullvisjon når det gjeld mobbing, og vi må ha eit kontinuerleg fokus på dette. Skulen brukar antimobbeprogrammet Zero som eit verktøy for å forebyggja, avdekka og stoppa mobbing. Handlingsplanen vart revidert i 2016.

Vi har hatt overskridingar på tildelt ramme både i 2015 og 2016. Dette skuldast i hovudsak naudsynlege tiltak i høve til å gje eit forsvarleg pedagogisk tilbod. Noko skuldast underbudsjettering og noko uforutsette behov. Skulen har i dag 31,6 årsverk. Det har vore ein auke dei siste åra som følgje av styrking av tilbod til elevar med spesielle behov og satsinga «Tidlig innsats 1.-4.kl.».

Vi har i 2016 endeleg fått utvida parkeringsarealet vårt slik at vi har nok parkering til våre tilsette. Vi har også fått kunstgrasbane i 2016; viktig både for skulen og nærmiljøet.

6.7 Helse

Nøkkeltal frå drifta	Personalressursar		Gj.snitt still. %	Økonomi			Tall i 1000 kr
	Årsverk	Tilsette		Rekneskap	Budsjett	Avvik	Forbruk i %
2016	33,4	41,7	80 %	26 175	26 388	212	99,2 %
2015	31,6	41,0	77 %	22 543	24 057	1 514	93,7 %
Endr. 15-16	1,8	0,7	3 %	3 632	2 331	-1 302	-5,5 %

Helseavdelinga leverer ei rekkje ulike tenester direkte til innbyggjarane og listepasientar hjå fastlegane. Vidare leverer helseavdelinga tenester til andre tenesteområde. Gjennom samhandlingsreforma og helseberedskapsarbeid har helseavdelinga og eit omfattande og avtalebasert samarbeid med eit stort tal kommunar og våre to lokalsjukehus.

Helseavdelinga løyser oppgåvene både gjennom eigne tilsette og gjennom avtalar med private fysioterapeutar og legar. Det er derfor ikkje utan vidare samsvar mellom tilsette årsverk og utførte

årsverk. Det er avtale om til saman 1,5 årsverk for næringsdrivande fastlegar og kommunen gjev driftstilskot til fysioterapiteneste på til saman 3,25 årsverk. I kommunen er det og etablert andre private helsetenester utan tilskot eller avtale med kommunen, m.a. innan naprapati, fysioterapi, reisemedisin og familierådgjeving.

Arbeidsområde:

Oppsummering av dei viktigaste arbeidsoppgåvene til tenesteområdet:

- Allmennlegetenester. Dette omfattar fastlegetenestene, legevakt i kommunen på dagtid og gjennom interkommunalt samarbeid døgnet elles. Offentleg allmenntillegisk arbeid legearbeid vert levert til sjukeheimen, heimetenestene og til skulane (skulehelseteam).
- Samfunnsmedisinske legetenester. Dette omfattar mykje av arbeidet til kommuneoverlege og assisterande kommuneoverlege. Sentrale arbeidsfelt er smittevern, tilsyn og vedtak innan miljøretta helsevern, deltaking i planarbeid og arbeid med folkehelse. Det meste av dette arbeidet er tverrsektorielt. Kommuneoverlegen er og leiar for tenesteområdet.
- Helsetenesta tek del i ei rekke formelle interkommunale samarbeidsorgan og samarbeid med sjukehusa. Eit viktig arbeid i 2016 var oppfølging av nye lovkrav innan legevakt, og planlegging av lovkrav om akuttsenger innan psykisk helse.
- Psykisk helseteneste og rusvern for personer > 18 år. Dette området er styrka gjennom statlege øyremerka tilskot. Om lag 150 innbyggjarar fekk bistand i 2016. I samband med samhandlingsreforma ser ein at fleire alvorleg sjuke skal behandlast i kommunen; denne endringa held fram også i 2017. Gjennom ytterlegare øyremerkt tilskot frå Fylkesmannen er tilbodet styrkt med ei engasjementstilling frå august. Kommunen har og eit psykososialt kriseteam som aktiverast i visse høve.
- Helsestasjons- og skulehelseteneste. Dette omfattar lovpålagd arbeid frå lege, helsesøster og jordmor innan svangerskapsoppfølging, barseloppfølging, barnekontrollar, vaksinasjonsprogram, helsesøstertid og skulehelseteam grunnskulane (offentlege og privat). Dette området vart styrka i 2016 med fullfinansierte stillingar innan helsesøsterteneste, jordmorteneste og fysioterapi gjennom eigen post på statsbudsjettet (budsjettforliket desember 2015) og øyremerka tilskot etter søknad. Nokre av endringane trer ikkje i kraft før i 2017. Dette var område som ikkje var prioritert i det opprinnelege kommunebudsjettet.
- Fysioterapitenester. Det vert levert eit offentleg fysioterapitilbod til pasientar ved Meland sjukeheim, nokre heimebuande med rehabiliteringsbehov, og til barn og unge med særskild behov for habilitering og rehabilitering. Vidare har kommunen avtale med fysioterapeutar om ordinær klinisk drift. Frå 2016 er det etablert ein ny avtalepraksis i Frekhaug.
- Ergoterapitenester. Kommunen har hatt fulltids ergoterapeut sidan 1993, då folketalet var om lag halvparten av i dag. Ergoterapeut bidrar til andre tenesteområder og til publikum direkte ved behov for rettleiing, bestilling og opplæring i bruk av hjelpemiddel. I 2016 var det 767 aktive brukarar i kommunen, der 39 var nye. Tal nye brukarar med utleverte hjelpemiddel var 177. Total verdi på alle utlånte hjelpemiddel frå hjelpemiddelsentralen er 4,97 mill. kr.

Årsverk frå 2015 er vidareført i 2016. Det er ikkje finansiert ekstra årsverk gjennom ordinær budsjettprosess. Auke knytt til helsestasjon, skulehelse og psykisk helsearbeid er fullfinansiert ekstra gjennom ulike tilskotsordningar i statsbudsjettet. Auke i privat årsverk innan fysioterapi i 2015 fekk heilårseffekt i 2016.

Utgifter til akutte kommunale døgnseger knytt til Nordhordland legevakt var fram til og med 2015 finansiert gjennom tilskotsmidlar forvalta av Lindås kommune. Frå og med 2016 er denne kostnaden (1,4 mill. kr for Meland) lagt inn i kommunen (og helseavdelinga) si ramme, men inneber ikkje reelle meirkostnadar samanlikna med tidlegare år.

Brukarar:

	Helsenaustet legepraksis	Frekhaug legesenter
2015	5 490	12 865
2016	5 817	12 448
Kommentar	Auka kapasitet grunna inntak av ekstra legedagsverk	Hatt noko vakans hjå fast-/turnuslege. Auke i offentlege timar

Tal ordinære fastlegekonsultasjonar (utanom offentleg legearbeid, legevakt, utrykkingar og attestarbeid)

Mål og måloppnåing :

Nokre sentrale gjennomførte mål innan ulike område:

Mål	Måloppnåing
Helse barn og unge	Auke i personalressurs helsestasjon og skulehelse (0,8 årverk, i hovudsak helsesøster på skulane). Starta deltaking i prosjekt «Tidleg inn» med Lindås kommune (vald i svangerskap). Frekhaug helsestasjon godkjend som «ammekundig helsestasjon». Styrka heimebesøk helsesøster og jordmor etter fødsel grunna tidlegare heimreise.
Psykisk helse og rusarbeid	Fått innvilga statlege tilskot, styrka rusvernet med ei stilling frå august 2016. Gjennomført konkret vidareutdanning og kompetanseheving.
Fysioterapi	Gjennomført organisatorisk endring (held fram i 2017) med resultat betre samordna offentlege tenester og meir kapasitet i privat klinisk drift.
Legeteneste	Styrka legeteneste sjukeheim (0,1 årsverk). Utvikling av døgntilbod knytt til interkommunal legevakt.
Ekstern samarbeid	Samarbeid med sjukehusa og andre kommunar er utvikla med fleire tiltak innan samhandling, avtaleverk og pasientretta verksemd, t.d. innan kreftomsorg, rehabilitering, lærings- og mestringsaktivitetar, elektroniske kommunikasjonsløyser.

6.8 NAV / sosiale tenester

Arbeidsområder

- Betre levekåra for vanskelegstilte
- Bidra til høgare sysselsetting, låg ledighet og eit inkluderande arbeidsliv
- Tett oppfølging av personar som står utanfor arbeidsliv med spesielt fokus på ungdom under 24 år.
- Flyktningar skal integrerast i ordinære bumiljø. Målet er at busette flyktningar skal klare seg sjølve etter endt introduksjonsprogram.

Nøkkeltal frå drifta	Personalressursar		Gj.snitt still. %	Økonomi <i>Tall i 1000 kr</i>			
	Årsverk	Tilsette		Rekneskap	Budsjett	Avvik	Forbruk i %
2016	10,4	13,0	80 %	10 025	11 950	1 925	83,9 %
2015	9,7	11,3	86 %	10 039	11 826	1 787	84,9 %
Endr. 15-16	0,7	1,7	-6 %	-14	124	138	1,0 %

Auken i årsverk på 0,7 er innan flyktingetenesta for å kunn følgje opp auken i talet på flyktningar Meland har busett. Deler av stillinga er prosjektfinansiert via fylkesmannen. Forbruket totalt for tenesta er mindre enn budsjettet, og skuldast i hovudsak ikkje budsjetterte inntekter for refusjonar knytt til ressurskrevjande tenester, lågare utbetaling på sosialhjelp enn budsjettet og eit unytta kvalifiseringsprogram.

Utvikling i året.

Det har vore ein auke i talet på heilt ledige frå januar 2016 til januar 2017 . I januar 2016 var utgjorde heilt ledige i Meland 3,4% av arbeidsstyrken og i januar 2017 var talet oppe i 4,3%. Auken er reell då vi i perioden har brukt dei tiltaksplassane vi er tildelt. Det har og vore auke i arbeidsløysa i fylket frå 3,5% i januar 2016 til 3,7% i januar 2017. Meland har hatt auke i talet på innbyggjarane som fekk sosial stønad frå 2,2% i 2015 til 2,4% i 2016. Til samanlikning har Bergen 2,5% og Lindås 2,4%.

Fagleg kvalitet/kvalitetsarbeid/tilsyn

NAV har eit eige kvalitetssystem som måler ulike indikatorar. NAV Meland er måloppnåande på indikatorar som «oppfølging av brukarar med nedsett arbeidsevne», «Arbeidsmarknadsbistand til arbeidsgjevarar» og at «brukarar vert kontakta» innan fristen. Vi var ikkje måloppnåande på «gjennomførte dialogmøter».

Det har ikkje vore tilsyn i 2016.

Brukarar

Brukargruppe	2016	2015	2014
Antal brukarar som mottok sosialhjelp	192	175	204
Andel av innbyggjarane som mottok sosialhjelp	2,40 %	2,20 %	
Unge einslege under 25 år som mottok sosialhjelp	22	24	21
Einslege med born som mottok sosialhjelp	47	37	49
Arbeidsløysa januar	4,30 %	3,40 %	3,40 %
Brukarundersøkingsscore	4,4	3,9	4,3

Talet på unge under 25 år som mottok sosialstønad er om lag likt i 2016 som året før . Unge som søker sosialhjelp er brukarar vi er særst merksame på. Det er viktig å hindre at brukarar generelt og

ungdom spesielt ikkje vert passive mottakarar av stønader. Meland har framleis mange unge under 30 år som er under arbeidsavklaring (AAP) og utgjer no 21,7% av sakene. Vi set vilkår til unge ledige.

Kvart år vert det gjennomført ein brukarundersøking på NAV kontor. I Hordaland er brukarane stort sett nøgde med service frå NAV. I Meland er brukarane meir nøgde i 2016 enn i 2015. NAV vil arbeide både med sjølve brukarmøtet og prøva å ver tydeleg på kva den enkelte kan vente av NAV og kva NAV kan vente av den enkelte.

Mål og måloppnåing

Mål	Status/måloppnåing
Betre levekåra for vanskelegstelte	Arbeide for at brukarar ikkje vert ståande på sosial stønad over tid
Bidra til høg sysselsetting, låg ledighet og eit inkluderande arbeidsliv	Høgare arbeidsløyse i Meland enn i fylket elles. God kontakt med arbeidsmarkanden.
Tett oppfylging av personar som står utanfor arbeidsliv med spseislet fokus på ungdom under 24 år	Tett oppfylging av unge ledige. Krav om å møte på "ung jobb". Hyppig bruk av arbeidsretta tiltak for denne gruppa.
Flyktningar skal integrerast i ordinære bumiljø. Busette flyktningar skal klare seg sjølve etter endt introduksjonsprogram.	Vi busett i ulike delar av kommunen. Det er born på fleire skular/barnehagar. Vi har eit godt samarbeid med frivillige organsiasjonar og med frivillighetssentralen.

Utviklingsoppgåver

Tiltak	Status
Ungdom	Etablert eit stramt "regime" slik at ungdom ikkje vert gåande passive. Godt samarbeid i regionen. Vidareutvikle tilbodet "ung jobb".
Flyktningar	Etablert lekseverkstad for flyktningar dagar dei ikkje har anna opplæring/aktivitet.

Det er høg arbeidsløyse blant ungdom i Meland. Dette er vi uroleg for. Vi er tett på og har etablert eit stramt «regime» for å fylgje opp ledige ungdommar. Vi har gode erfaringar med «ung jobb». I statistikken over ledige ungdommar har Meland få ungdommar som vert klassifisert som «langtidsledige».

Kommunen skal tilby eit fulltidsprogram i introduksjonsprogrammet for flykningar. Vi kjøper tre dagar med norskundervisning av Lindås læringsssenter. Dei to andre dagane skal flyktningane vera i språkpraksis. Det er alltid ein utfordring å skaffe nok språkpraksisplassar. Vi har i samarbeid med frivillighetssentralen starta lekseverkstad på NAV dei dagane deltakarar i introduksjonsprogrammet ikkje har norskundervisning eller arbeidstrening. Manglande språkkunnskap er det største hinderet for å få jobb og lekseverkstaden er eit nyttig tiltak. Samarbeidet med frivillighetssentralen er svært godt.

Meland kommune skal sikre at våre busette flyktningar etter å ha gjennomgått introduksjonsprogrammet er økonomisk sjølvstendige og godt integret i samfunns- og arbeidsliv. I prosjektet «Arbeid først» vil vi arbeide aktivt og systematisk for at fleire av dei busette flyktningane er yrkesaktive og ikkje avhengige av økonomisk sosialhjelp.

Tiltaka «Ung jobb» og «Lekseverkstad» gjer at vi brukar mottaksromma til NAV aktivt utanom ekspedisjonstida. Dette er i tråd med NAV sine føringar der NAV skal bruke meir tid på grupper og personar som treng bistand for å kome i arbeid framfor grupper og personar som kan klare seg på eiga hand.

6.9 Barnevern

Arbeidsområde

- Sikre at barn som lever under tilhøve som kan skade deira helse og utvikling får naudsynt støtte og hjelp
- Bidra til at barn får trygge oppvekstvilkår.
- Dersom barn ikkje får tilstrekkeleg hjelp og god nok omsorg kan barneverntenesta overta omsorga.

Drift i 2016

Nøkkeltal frå drifta	Personalressursar		Gj.snitt still. %	Økonomi			
	Årsverk	Tilsette		Rekneskap	Budsjett	Avvik	Tall i 1000 kr Forbruk i %
2016	7,7	8,0	96 %	13 097	10 190	-2 907	128,5 %
2015	7,7	8,0	96 %	10 463	9 316	-1 147	112,3 %
Endr. 15-16	-	-	0 %	2 634	874	-1 760	-16,2 %

Kommune	Funksjon	2013	2014	2015	2016
Meland	Brutto driftsutg. pr. barn som bur heime (251)	23 104	7 073	14 889	7 761
	Brutto driftsutg. pr. barn som er plassert (252)	257 000	260 875	327 524	472 750
Lindås	Brutto driftsutg. pr. barn som bur heime (251)	42 112	37 881	36 761	39 583
	Brutto driftsutg. pr. barn som er plassert (252)	445 552	448 774	497 328	490 726
Gjerdrum	Brutto driftsutg. pr. barn som bur heime (251)	9 306	38 581	34 482	35 773
	Brutto driftsutg. pr. barn som er plassert (252)	227 050	378 938	316 765	390 000
Sogndal	Brutto driftsutg. pr. barn som bur heime (251)	22 167	35 943	33 047	63 212
	Brutto driftsutg. pr. barn som er plassert (252)	454 714	366 421	529 556	274 294

Nøkkeltal

Det er utfordrande å budsjettere innan dette området. Meirforbruket på kr 2,9 mill. i 2016 skuldast fleire plasseringar og auka kjøp av tiltaksplassar. KOSTRA-tala syner dog at utgiftsnivået i tenesta er moderat samanlikna med nokre av kommunane i vår kommunegruppe.

Det kan ventast ei auke i netto utgiftsnivå i åra som kjem, grunna bortfall av statleg finansiering til tiltak. Tenesteområdet har for låge rammer med det omfanget av saker som vi no har.

Fagleg kvalitet / kvalitetsarbeid/tilsyn

Sjølv om vi har eit relativt lågt utgiftsnivå meiner vi at kvaliteten på tenestene og det faglege nivået i tenesteområdet er godt, med eit personale som har god kompetanse og lang røynsle få fagfeltet. Men den hjelpen som vert gjeven står ikkje alltid i forhold til det behovet for hjelp som vi ser.

Brukarar

Talet på meldingar var 129 i 2016, det er om lag det same som året før. Av offentlege meldarar er det skule og lege/sjukehus som har meldt flest saker. Men i 2016 var det foreldra sjølve og familie elles, eller privatpersonar, som meldte flest saker. Vi ser m.a. at barnevernet ofte vert trukke inn i pågåande samverekonfliktar.

Meldarar	2016
Privat/foreldre	30 %
Barnehage	7 %
Barnevern	9 %
Lege/sjukehus	15 %
BUP	4 %
Skule/PPT	17 %
Helsestasjon	8 %
Nav	7 %
Politi	3 %
Sum	100 %

Mål og måloppnåing:

Mål	Status / måloppnåing
Gje foreldrerettleiing til eigne brukarar og andre	Foreldrerettleiing er no eit fast tilbod
Samarbeide med barnehager, skular og andre	For barnehage og skule er det på plass gode samarbeidsorgan
Særskild fokus på vald/overgrep mot barn/unge	Konsultasjonsteam vald/overgrep er etablert.

Satsingsområdet er førebyggjande arbeid (tidleg intervensjon = god investering)

Utviklingsoppgåver

Tiltak	Status
Drive godt førebyggjande arbeid	Foreldrerettleiing er etablert som tilbod
Pådrivar i interkommunalt samarbeid	Konsultasjonsteam vald/overgrep er starta opp. Må vidareutviklast.
Drive kontinuerleg med kompetansehevande utvikling	Bruke kompetanseplan for å nå måla som er sett opp
Etablering av felles barnevern Meland-Radøy-Lindås i samband med ny kommunestruktur	Etablering av prosjektgruppe/leiar

6.10 Meland sjukeheim

	<p>Vår visjon: Omsorg med livsglede og kompetanse</p> <p>Våre verdiar: Respekt - Tillit – Livsglede</p>	
---	---	---

Arbeidsområde

I heile 2016 har sjukeheimsdrifta vore retta mot arbeid for å nå den overordna visjonen vår. Vi har hatt kompetansehevande tiltak og tiltak for at den enkelte som bur ved institusjonen skal oppleve meining, tillit, bli møtt med respekt og oppleve glede i kvardagen. Vidare har ein vore opptatt av at tilsette har ein god arbeidssituasjon. For å nå desse måla er det gjennomført både medarbeidersamtalar, medarbeidarkartlegging og brukarundersøking i 2016.

Meland Sjukeheim leverer desse tenestene:

- Norgardstunet - langtidsavdeling med teneste til 18 pasientar
- Lerketunet – langtidsavdeling med teneste til 12 pasientar som lever med demenssjukdom
- Solkroken - korttids- og rehabiliteringsavdeling med plass til 9 pasientar.
- Natteneste – er organisert i ei teneste for både sjukeheimen og heimesjukepleien.
- Dagsenter - dagavdeling for heimebuande personar og pasientar ved sjukeheimen.
- Institusjonskjøkken – med levering av mat til sjukeheimen, dagsenteret og varm middag til heimebuande personar med innvilga heimeteneste.
- Logopedteneste – 50 % stilling med innvilga teneste etter helse- og omsorgstenestelova.

Drift 2016

Nøkkeltal frå drifta	Personalressursar		Gj.snitt still. %	Økonomi			Tall i 1000 kr Forbruk i %
	Årsverk	Tilsette		Rekneskap	Budsjett	Avvik	
2016	58,2	94,0	62 %	40 102	39 970	-132	100,3 %
2015	58,6	98,0	60 %	37 606	38 152	546	98,6 %
Endr. 15-16	-0,4	-4,0	2 %	2 496	1 818	-678	-1,8 %

Tabellen syner at gjennomsnittet i %-stilling har auka og no er på 62% i snitt. Vidare har det vore ein jamn auke i stillingar frå 2014 t.o.m. 2016 på 7,8 nye årsverk for heile tenesteområdet.

Fagleg kvalitet/kvalitetsarbeid/tilsyn:

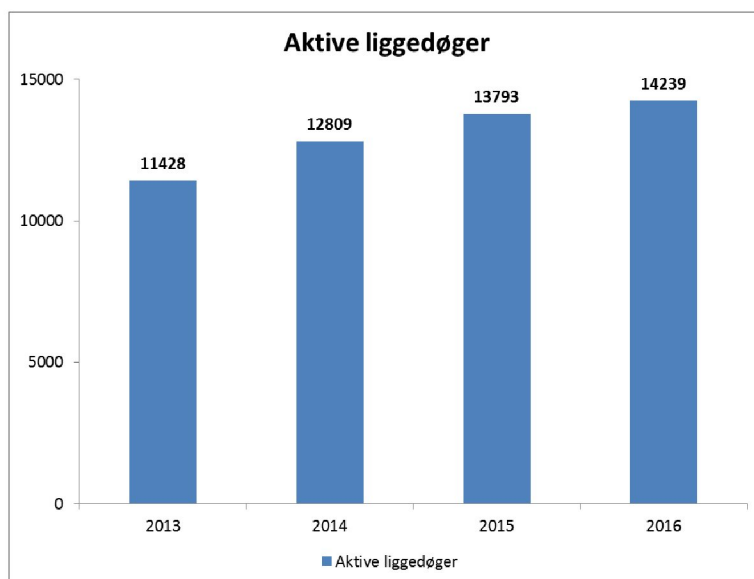
2016 har vore første heile året med årsturnus. Måla for dette prosjektet er at ein vil arbeida for heiltidskultur og auka stillingsstorleik på stillingar, samt auka arbeidsnærvær.

Implementering av Årsturnus inneber at ferietid vert lagt inn i turnusplanen. Dermed aukar totalt antal årsverk som er inkludert i turnusen med 4,6 årsverk. Tidlegare vart ferieavviklinga halde utanom dei ordinære turnusplanane. Dermed har personar i deltidstillingar kunna auka opp stillingsstorleiken sin. Arbeidsnærværet har auka frå 86,7% i 2013 til 92,1% i 2016.

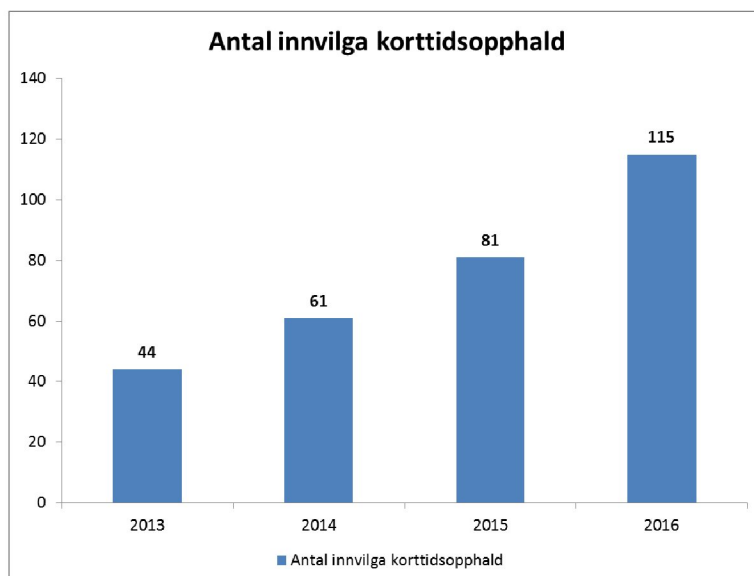
I 2016 er det utført medarbeidersamtalar med alle tilsette og det er gjennomført ei brukarundersøking vår 2016.

Tabellen til høgre syner auka aktivitet i høve til liggedøger ved institusjonen og innvilga plassar. Vi har auke i tal på aktive liggedøger frå 11 428 i 2013 og til 14 239 i 2016.

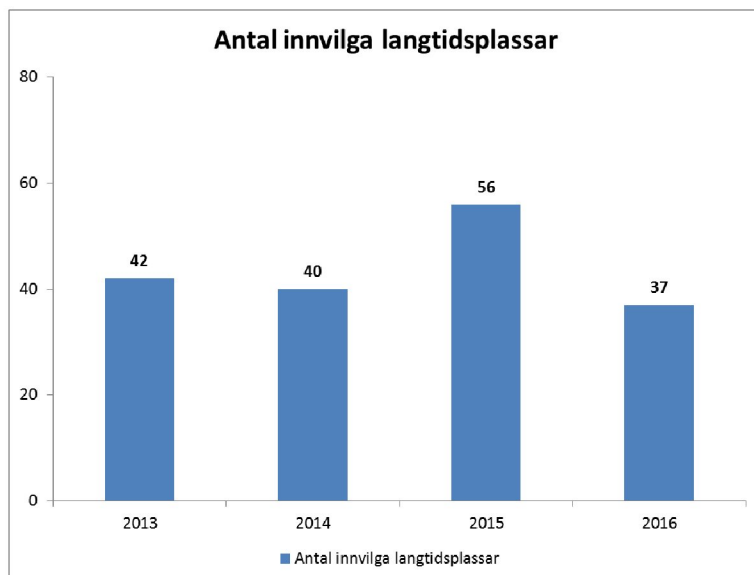
Dette inneber ein auke i bruk av plassar i 2013 på 31,3 til 39,0 plassar i 2016. Mot slutten av 2016 har det vore overbelegg med bruk av to pårørande-rom, altså bruk av totalt 41 plassar.

Tabellen viser auke i tal innvilga korttidsplassar frå 44 i 2013 til innvilga 115 korttidsoophald i 2016. Denne auken har samanheng med bevisst satsing på korttidsplassar.

Tabellen viser at det er iverksett 37 plassar til langtidsopphald i løpet av 2016.

Oppsummering:

Talet på langtidsplassar har vore stabilt og det har blitt gjeve tilbud om fleire korttidsplassar enn nokon gong tidlegare. Denne situasjonen har ført til overbelegg ved korttidsavdelinga mot slutten av 2016.

Meland Sjukeheim	Avdeling - Pasientrom	Pasientrom i bruk pr. 31.12.13	Pasientrom i bruk pr. 31.12.14	Pasientrom i bruk pr. 31.12.15	Pasientrom i bruk pr. 31.12.16	Rom totalt gruppe / avdeling
Nordgardstunet	Gruppe A	14	10	10	10	10
	Heimetenesta kontor frå des. 2014 (midlertidig)	0	4	4	4	4
	Gruppe B	9	8	8	8	8
Lerketunet	Avdeling D	12	12	12	12	12
Solkroken (frå 01.05.14)	Avdeling C	0	7	7	7	9
	Lindrane eining + påøranderom		(1+)1 2	2 2	2 2	2 Overbelegg 2
Pasientrom i bruk totalt		35	36	39	39	39+2

Tabellen viser auke i bruk av pasientrom frå 35 til 39+ 2 (overbelegg) pr. 31.12.2016.

Andre viktige hendingar i 2016:

- Vi fekk på plass naudstraumaggregat i 2016. Dette var ein viktig milepæl som vart nådd i og med at beredskap ved straumbrot no i høg grad er betra ved t.d. orkan/sterk storm og andre naturkatastrofar. Ved setting av kommunal kriseleiinga er no sjukeheimen oppmøteplass.
- Arbeid med å få sjukesignalanlegget og telefonisystemet til å fungere tilfredstillande, noko som har vore utfordrande. Vi har fleire ulike system som må kommunisera med kvarandre. Dette er no tilfredsstillande løyst ved utgangen av 2016.

Logopedteneste:

Sjukeheimen har tilsett logoped som til ei kvar tid skal vere tilgjengeleg for klientar med akutte behov. I 2016 har det ikkje vore venteliste på denne tenesta. Logoped har hatt 315 timar med direkte tenesteyting og har hatt 22 klientar.

Legeteneste:

Sjukheimen har eit godt samarbeid med legetenesta. Frå våren 2016 er det tre legar som deler på ansvaret som sjukeheimslege på ulike dagar. I tillegg er det ein turnuskandidat ein dag i veka.

Brukarar

Meland Sjukeheim arbeider for at pasientane skal få ei individuell, kvalitativ og god teneste, jf. mål- og strategidokumentet. Sjukeheimen utarbeidde i 2015 nytt skjema for bakgrunnsopplysningar med informasjon frå brukar/pårørande («Mi livshistorie»). Dette er sentralt i samtale mellom pasient og pleiar. Det vert laga individuell pleieplan med tydelege tiltak for pleie- og aktivitetar.

Aktivitetar:

- Legatmidlar mogleggjorde innkjøp av sykkel med vogn til utebruk for pasientar
- Frivillige i sjukeheim, kvar onsdag frivilligsentralen, kiosktralle, besøkshund, ut på tur
- Gåve, piano til kapellet
- Det er investert i Motitec-syklar ved alle avdelingar – også Dagsenteret
- Pårørandesamarbeid/-møter, samt dugnad og kulturelle innslag
- Samarbeid med kyrkja/andre forsamlingar med andakt kvar tysdag.
- Meland Sjukeheim ynskjer å leggja til rette for at pasientar skal få kulturelle opplevingar i form av song, utstillingar eller andre opplevingar. Dette er kontinuerleg arbeid og har vore i fokus også i 2016.

Tabellen under syner årsverk i høve til plassar og måler gjennomsnittstal for pleiefaktor. Nordgardstunet har høgare pleiefaktor mot slutten av året (opp mot 0,9). Korttidsavdelinga er ei aktiv avdeling med mange inn- og utskrivingar, behandling og opptrening og har difor ein høgare pleiefaktor enn t.d. langtidsavdelinga.

Pleiefaktor: tal årsverk med pleiepersonell pr. plass	2014	2015	2016
Langtid m/natt (Nordgardstunet)	0,86	0,83 til 0,87	0,91
Korttid/rehab. m/natt (Solkroken)	1,3	1,26	1,3
Lerketunet m/natt	1,13	1,15	1,15
Totalt	1,07	1	1
Årsverk/plassar	(36,25/34)	(37,96/38)	(39,15/39)

Fagleg kvalitet/kvalitetsarbeid/tilsyn

I arbeidet med fagleg kvalitet på tenesta har sjukeheimen arbeidd med målsettingsarbeid for tenestområdet. Dette arbeidet har enda opp i eit mål- og strategidokument. I 2016 vart det arbeidd fram ein tiltaksdel.

Mål og måloppnåing

Mål - 4 årsperiode (2016-2019)	Status / måloppnåing
Meland Kommune si omsorgsteneste: - Har eit samordna og heilskapleg tenestetilbod. - yter ei teneste med fokus på utvikling og nyttenking - i varetek brukar-medverknad - samhandlar med pårørande, nettverk, frivillige lag og organisasjonar.	Meland Kommune si omsorgsteneste: - vil arbeide for å integrere aktiv omsorg og kvardagsrehabilitering i tenesta. - Vil satse på korttids- og rehabiliteringsopphald. - vil satse på kompetanse innan velferds/omsorgsteknologi. - vil bruke etisk refleksjon systematisk i forvaltning og tenesteyting - vil vidareutvikle tenestetilbodet for menneske med nedsett funksjonsevne. - vil satse på avlastingstilbod som er tilrettelagt og har god fagleg kompetanse.
Meland Kommune si omsorgsteneste: - sikar at den enkelte pasient / brukar opplever mestring og mening i kvardagen. - prioriterer aktivitet, kultur og samhandling med lokalsamfunnet	Meland kommune si omsorgsteneste: - I tenesta legg ein vekt på tverrfagleg samarbeid, og samhandling med frivillig sektor, pårørande og andre samarbeidspartnarar internt og eksternt. - Utvikle og styrke tilbod om dag-aktivitet demens
Meland Kommune si omsorgsteneste: - har sakshandsaming / forvaltning som sikrar, eigenmestring og hjelp til sjølvhjelp. - tildeling av tenester vert ytt ut frå gjeldande tenestestandardar	Meland Kommune si omsorgsteneste: - Arbeide for betre dokumentflyt, postregistrering, arkiv, - Auke kompetanse og kapasitet innan sakshandsaming. - Etablere tenestestandard og prosedyrar som tydeleggjer kvalitetskrav og er forventningsavklarande. For 2014 var sjukefråværet redusert frå 13,3 % i 2013 til 10,3 % i 2014 og for 2015 var dette 12,6 %
Meland Kommune si omsorgsteneste: - har ein helsefremmande arbeidsplass med fokus på kompetanse og utvikling.	Meland kommune si omsorgsteneste: - Vil vektlegge tiltak for fagleg utvikling og kompetanseheving med fokus på lærande organisasjon.
Meland Kommune si omsorgsteneste: - har tilstrekkeleg kapasitet omsorgsbustad og sjukeheimsplassar	Meland kommune si omsorgsteneste: - Vil arbeide for å få bustadar for personar med nedsett funksjonsevne. - Arbeid for at alle pasientrom vert brukt av pasientar og ikkje til kontorarbeidsplassar

Utviklingsoppgåver

Tiltak for å nå måla i 2016	Status oppgåver som vert vidareført til 2017
Kompetanseheving aktiv omsorg / Nettverk-kvardagsrehabilitering. Arbeide med ulike tiltaksplanar for pasient og brukarar. Kurs og hospitering: velferds/omsorgsteknologi (kurs 2016) Prosjekt førebygging av fall og decubitus (I trygge hender)	Prosjekt samordning av velferdsteknologi for kommunane Radøy, Meland og Lindås Arbeid med elektronisk arbeidsplan for tenesta med tydleg-gjering og fordeling av ansvar. Nasjonalt prosjekt Velferdsteknologi Vert vidareført i 2017 for dei ulike ansvarsområda
Søke statlege midlar- demente. Fylgje avtalen med frivilligsentralen, og oppretthalde samarbeid med andre kommunale instansar.	Demens ABC, Regionalt nettverk, Lokal arbeidsgruppe demens ABC Vidareføra tiltaksdelen med konkrete tiltak for 2016 - 2017 Vidareføra/utvikla samarbeidet mot frivillege Starta pårørende/brukaforum i 2016
Utarbeide tenestestandardar Utarbeida prosedyrar KF-kvalitet. Nyttiggjere PPS (praktiske prosedyrar i sjukepleie)	
Internundervisning etter oppsett plan Formidla kunnskap gjennom praksis. Rettleiingsdagar mellom faggrupper. Hospitering på sjukehus og internt mellom sjukeheimen, heimetenesta, psykisk helse og MAKS Medarbeidarundersøking Medarbeidarsamtale Kompetanseheving – jmf. Kompetanseplan: Ernæring: Har avvikla fagdagar i regi av utviklingssjukeheim	Vidareføra div prosjektt knytta mot kompetanseutviklingsplanen: Intern opplæring ved nye tilsetjing , vikarar. Lindrane omsorg, LSD (livets siste dagar) Delta i prosjekt knytta mot Kunnskapskommunen, Helse Omsorg Fokus på ernæring, måltid og døgnrytme.

6.11 Meland heimeteneste

I heftet Omsorg 2020, som er regjeringa sin plan for omsorgsfeltet 2015-2020 vert det hevda at dei største endringane i dei kommunale helse og omsorgstenestene dei siste tiåra har skjedd i heimetenestene, og det er fyrst og fremst heimesjukepleia som veks. Som fylgje av ei rekke reformer har ansvar og oppgåver blitt overført frå spesialisthelsetenesta til kommunane. I tillegg har vi hatt ei omstilling i spesialisthelsetenesta med kortare liggetid, meir behandling på dagtid og poliklinisk behandling. Vi har fått pasientar med meir fagleg krevjande og komplekse medisinske og psykososiale behov. Ei sterk heimeteneste kan førebyggje funksjonssvikt og sjukdomsutvikling og utsette eller hindre innlegging på institusjon.

Arbeidsområde

Hjelp i heimen vert gjeve til dei som treng det, uavhengig av alder. Dei som får innvilga tenester må fylle vilkåra for aktuelle tenester etter gjeldande lovverk.

Heimetenestene yter desse tenestene:

- heimesjukepleie
- praktisk bistand/opplæring
- brukarstyrt personleg assistanse
- Avlastning
- omsorgsløn
- støttekontakt
- tildeling av omsorgsbustad
- tryggleiksalarm

Drift i 2016

Nøkkeltal frå drifta	Personalressursar		Gj.snitt still. %	Økonomi			Tall i 1000 kr
	Årsverk	Tilsette		Rekneskap	Budsjett	Avvik	Forbruk i %
2016	73,4	110,9	66 %	59 079	59 806	727	98,8 %
2015	77,3	112,7	69 %	56 585	57 927	1 342	97,7 %
Endr. 15-16	-3,9	-1,8	-2 %	2 494	1 879	-615	-1,1 %

Tabellen syner eit forbruk av budsjettet på 98,8% for heimetenesta i 2016. Samanliknar ein forbruket i 2015 og 2016 ser ein auke som er i underkant av 2,5 millioner kroner. Mellom anna har brukarar med nedsett funksjonsevne hatt trong for auka ressursar.

Det har i 2016 og vore nytta ekstra personell både på dag- og kveldsvakter dei fleste helgene. Det har vore vanskeleg å få vikarar til desse vaktene, til andre vakante vakter og helgestillingar, noko som har resultert i mykje overtid på det faste personalet. Overtid er sjølv sagt ikkje ynskjeleg og er også dyrare, men då det i fleire tilfelle har teke tid før ein har fått fagpersonell i utlyste stillingar, har ein ikkje fått eit overforbruk totalt sett. Mangel på fagpersonar over tid er ikkje gunstig for kvaliteten på tenesta til brukarane og det har difor vore arbeid med rekrutteringstiltak for å motverke dette.

Fagleg kvalitet/kvalitetsarbeid

Det er eit stort behov for å utvikle og implementere ny kunnskap i omsorgssektoren. Det er også nødvendig med eit fagleg og strategisk leiarskap for at vi skal kunne yte gode tenester. For å styrke kompetansen innan leiing vart det, som ein del av Kompetanseløftet 2015, etablert ei leiarutdanning for helse og omsorgssektoren. Dei to avdelingsleiarane i heimetenesta har i 2016 fullført denne leiarutdanninga (til saman 30 studiepoeng).

Heimetenesta gjev tenester til pasientar/brukarar gjennom heile livsløpet. Fleire av dei vi yter teneste til har ofte omfattande og langvarige behov som krev høgare og tverrfagleg kompetanse. Ved utlysning av vakante stillingar vert det gjort ei vurdering om vi har riktig kompetanse på plass. I dei siste åra, også i 2016, vart ufaglærte stillingsheimlar omgjorte til både helsefagarbeidar-, vernepleiar- og sjukepleiarstillingar. I juni 2016 gjennomførte kommunen medarbeidarkartlegginga, 10-Faktor. I heimetenesta var det ein svarprosent på 57, og med eit resultat på 4,1 av 6 . Utover hausten 2016 vart det arbeid med ulike tiltak for å forbetre det som ikkje fungerte optimalt i avdelinga.

I måla for heimetenestene har vi fokus på fagleg og personleg utvikling av personalet. Ein hjelpepleiar i heimetenesta starta hausten 2015 opp eit utdanningsløp innan sjukepleie. Utdanninga er desentralisert og går over 4 år. Ein sjukepleiar har starta vidareutdanning innan diabetessjukepleie. Vi har hatt fokus på intern undervisning med ulike tema. Grunna vakante stillingar, noko som har medført store utfordringar når det gjeld tenesteyting, har det vore vanskelegare å gjennomføre

kurs/intern undervisning. Kommunen har gjennom tett samarbeid med habiliteringstenesta for vaksne på Breistein, og har gjennom personalet der, motteke råd og fagleg rettleiing.

Kvardagsrehabilitering

I 2015 vart Meland kommune deltakar i KS sitt nettverk for effektivisering «kvardagsrehabilitering». Nettverksperioden varte fram til juni 2016. Kvardagsrehabilitering kan vere eit tiltak for å bidra til betre helse og aktiv alderdom. For meir informasjon: www.kvardagsrehabilitering.no
Dei kommunane som er ferdige med nettverksperioden kan vise til gode resultat. Denne satsinga er viktig då statistikkane viser at det i åra som kjem ikkje vil vere samsvar mellom søknadar om tenester og ressursar som ein har tilgjengeleg. Kvardagsrehabilitering krev ekstra ressursar i startfasen.

I budsjettet for Meland kommune for 2016 vart det sett opp to trenarstillingar, men dei stillingane vart flytta til økonomiplanen for 2018. Etter søknad om støtte frå fylkesmannen fekk vi i 2016 tildelt kr 300.000,- i støtte til dette prosjektet. Ein sjukepleiar vart tatt ut av dagleg drift to dagar pr veke frå 15 september for å arbeide med dette prosjektet. I tillegg til at vi har auka grunnbemanninga alle kvardagar med ein person. Men det har vore utfordringar med å få pasientar som har vedtak om tenester til å delta i prosjektet hausten 2016. Noko som resulterte i at vi måtte velje nye pasientar. Dette medfører at det er for tidleg i prosjektperioden å kunne dokumentere ein økonomisk gevinst med reduserte vedtakstimar og/eller at ein klarer å yte tenester til fleire brukarar innan gjeldande økonomiske ramme. Prosjektet vert vidareført i 2017 med ytterlegare søknad om tilskot via Fylkesmannen.

Nettverksgruppa der fysioterapeut, ergoterapeut, avdelingsleiar frå sjukeheimen, avdelingsleiar frå heimetenestene, sjukepleiar i heimetenestene og leiar i heimetenestene er med, har også i 2016 arbeidd med prosjektplan, ulike registreringsverkty og ikkje minst informasjon til og holdningsending hjå personalet.

Vi merkar no ei bevisstgjerjing hjå personalet når det gjeld å legge tilhøva til rette slik at pasientane kan vere meir delaktig i sin kvardag framfor at dei utfører dei ulike gjeremåla for pasientane. Ein annan stor fordel med dette nettverksarbeidet er at vi opplever ein svært positiv effekt på samarbeidet mellom sjukeheimen, ergo-fysioterapiavdelinga og heimetenesta.

Velferdsteknologi

Eit av dei nasjonale satsingsområda er velferdsteknologi. Rett bruk av velferdsteknologi kan føre til at den enkelte brukar i større grad sjølv kan ivareta eigenomsorg og bidra til at vedkomande opplever meistring i kvardagen. Dei fleste ønskjer å klare seg sjølv mest mogleg og bu i eigen heim. Dette er viktig med omsyn til oppleving av eigenverdi, sjølvbestemming, livskvalitet og tryggleik.

Lindås kommune har gjennomført eit stort forskingsprosjekt innan velferdsteknologi i perioden 2012-2016 og implementert dette i drift. I desember 2016 vart det gjort vedtak i kommunestyret i Meland om ei ekstra løyving på kr 1 mill. for innkjøp og kompetanseheving innan velferdsteknologi i kommunen, og med ynskje om samarbeid mellom Lindås, Radøy og Meland på dette området. Dei tre kommunane har i dag ulik ståstad når det gjeld kompetanse, implementering og erfaring med bruk av velferdsteknologi. For å nå felles ståstad, og kunne yte likeverdige tenester til alle innbyggjarane i den nye storkommunen må ein setje i verk tiltak og eit målretta samarbeid alt no. Dette arbeidet krev tid og omfattar både brukarar av tenester og tilsette som yter tenestene

Sampro systemkoordinator, koordinator, individuell plan, planverkty m.m.

Arbeidet med å fordela koordinatoransvaret på fleire har fortsatt i 2016, og 10 nye har starta opp som koordinator gjennom året, likt fordelt på Heimetenesta og Helse (Helsesøster, ergo- og fysioterapeut). Det er blitt arrangert 2 grunnleggjande Sampro/koordinatorkurs i februar med til saman 16 deltakarar.

I 2016 har kommunen etablert funksjon som Systemkoordinator og Koordinerande eining (KE). KE er organisatorisk plassert under Heimetenesta, og består no av leiar for tenestoområdet, Koordinerande leiarteam (for ei breiare leiarforankring) og Systemkoordinator, Rannveig Bovim, som utøver dei daglege oppgåvene. Koordinerande team er sett saman av einingsleiarane for Helse, Heimetenesta, Nav og Barnevernstenesta, og dessutan rådgjevarane på rådmannskontoret og systemkoordinator. Det er avtalt 4 møter i året for å drøfte og forankre funksjonen på tvers av tenestene. Det vert utforma eige mandat for koordinerande team. Ein har og utarbeida ny «prosedyre for Individuell plan og Koordinator».

Det er etablert ei interkommunal nettverksgruppe for administratorar i Sampro IP i Nordhordlandskommunane. Det har vore to møter i gruppa i 2016. Gruppa er i gang med å planleggja eit felles kurs for koordinatorar, med fokus på koordinatorrollen og utarbeiding av IP.

Systemkoordinator er og med i prosjektgruppa for implementering av Sampro individuell opplæringsplan (IOP) i kommunen, og i Samarbeidsutvalet for Nordhordland i prosjektet: «Pasientløp - for pasientar med behov for langvarige og koordinerte tenester» - eit samhandlingsprosjekt i regi av Helse Bergen. Dette prosjektet har som mål å utvikla eit overordna, generisk forløp som understøtter pasientar med behov for langvarige og koordinerte tenester.

Hukommelsesteamet

Tre sjukepleiarar frå heimetenestene og ein sjukepleiar frå sjukeheimen, alle med vidareutdanning innan aldring og helse, har gjennomført 8 kartleggingar og 9 retestar av pasientar i 2016 der det har vore mistanke om og konstatert demenssjukdom. Dei arbeider samstundes med fylgje opp pårørande til desse. Arbeidstimar til desse oppgåvene vert tekne av ordinær drift.

Hukommelsesteamet arbeidar også tett saman med tilsynslegen ved sjukeheimen og fastlegane. Alle kartleggingane og retestingane vert sendt elektronisk til fastlegane. Fleire av desse pasientane har tilbod på dagsenteret, og samarbeidet med ergoterapeut og dagsenteret er difor viktig når det gjeld observasjon av desse pasientane.

Planar i Sampro	2015	2016
Nye indivivuelle planar	14	6
Avslutta planar		2
Aktive planar	44	52
Nye koordinatorar		10

Representantar frå Hukommelsesteamet deltok i nettverksmøte på Olaviken, Askøy våren 2016, og på Olavikdagane i Bergen hausten 2016. Sjukepleiarane i heimetenesta har fått markert to dagar for kvar turnusperiode på seks veker for arbeid med hukommelsesteamet.

Kreftsjukepleiar

Kommunen har kreftsjukepleiar i 30% stilling. Førespurnad om tenester kjem både frå fastlegar, pasientar eller pårørande. Med den knappe ressursen vi har, er det låg terskel for kontakt utan

vedtakstimar. Kreftsjukepleiar er i tillegg til dette ein viktig fagleg ressurs både når det gjeld fagleg rettleiing, undervisning og i direkte tenesteyting.

Kreftsjukepleiar deltok i 2016 på dei fire faste nettverkssamlingane i Nettverk i kreftomsorg og lindrande behandling i Helse Bergen og på Landskonferansen i Palliasjon i Stavanger. Kreftsjukepleiar har nært samarbeid med Kreftkoordinator i Nordhordland, som var eit nytt tilbod frå 01.06.2016 for 5 av kommunane i Nordhordland, inkl. Meland. Meir informasjon om kreftkoordinator finn ein på: <http://www.meland.kommune.no/kreftkoordinator-i-nordhordland.386544.nn.html>

Dokumentsenter Omsorg

Det vart etablert eit dokumentsenter for pleie og omsorg i 2015 for å samle all dokumentflyt/forvaltning gjeldande pleie og omsorg.

Sakshandsamarane, to sjukepleiarar som brukar 20% av sine stillingar til sakshandsaming og ein sosionom i 75% stilling arbeidar godt. Dei har fått meir erfaring og tileigna seg nye kunnskapar gjennom diverse kurs. Arbeidsmengda er aukande både når det gjeld tal på søknadar og kompleksiteten i søknadane. Det er trong for meir ressursar når det gjeld sakshandsaming. Ei 100% sakshandsamarstillinga står oppført i økonomiplanen for 2018.

Tilsyn

Fylkesmannen i Hordaland gjennomførte tilsyn med Meland kommune i april 2016. Det vart avdekka to avvik:

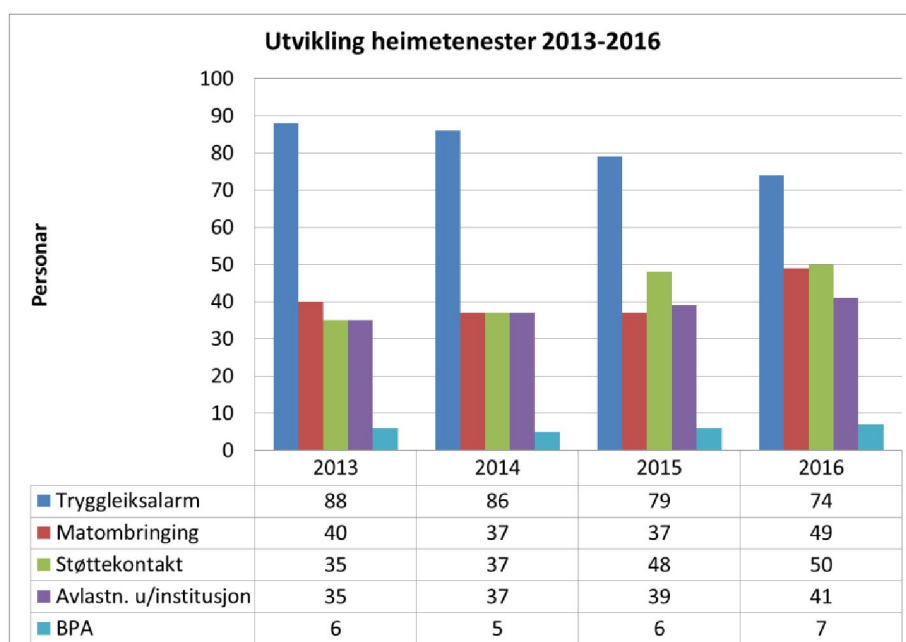
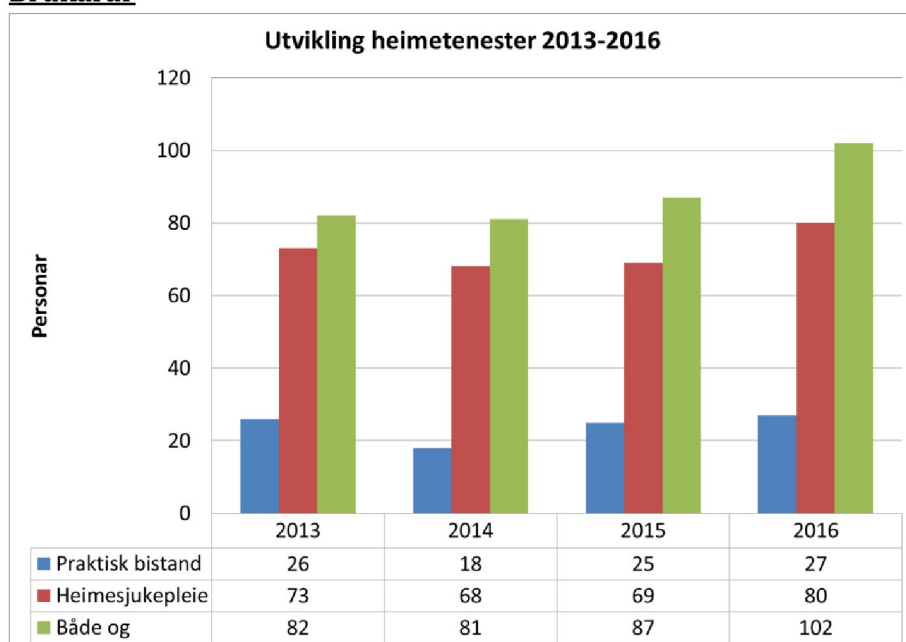
1. Systematiske tiltak for å sikre at tilsette har naudsynt kunnskap til å ivareta oppgåver er mangelfulle.
2. Ansvarsdeling for ulike oppgåver er ikkje tilstrekkeleg avklart. Det systematiske arbeidet med å utvikle og setje i verk rutinar og følgje med på at dei er kjende, følgde og eigna, er mangelfulle.

Sidan tilsynet, er oppdaterte rutinar og prosedyrar gjort kjent for tilsette innan aktuelt tenesteområde, og prosess med å kvalitetssikre at desse vert følgde og er eigna, er sett i verk. Aktuelle kurs og kompetansehevande tiltak innan dokumentasjon, tiltaksplan og journal er utført for tilsette i avdelinga i 2016. Nye kurs er under planlegging for 2017.

Oppdaterte rutinar og prosedyrar for ansvarsavklaring er gjort kjent for tilsette innan aktuelt tenesteområde, og dessutan avklart med rådmann. Det er sett i verk forbettingsprosess for meir systematisk å kunne kvalitetssikre verksemda innan tenesteområdet. Denne verksemda vert dokumentert og rapportert på ulike nivå i organisasjon. Rådmann vert kontinuerleg informert, mellom anna via kvartalsrapportering.

Det er trong for noko meir tid innan ein kan dokumentere at desse endringane gjev forbetring i praksis og styring av tenestene. Det er likevel god grunn til å ha forventning til at det skal skje både for leiing, tenesteytarar og brukarane.

Brukarar

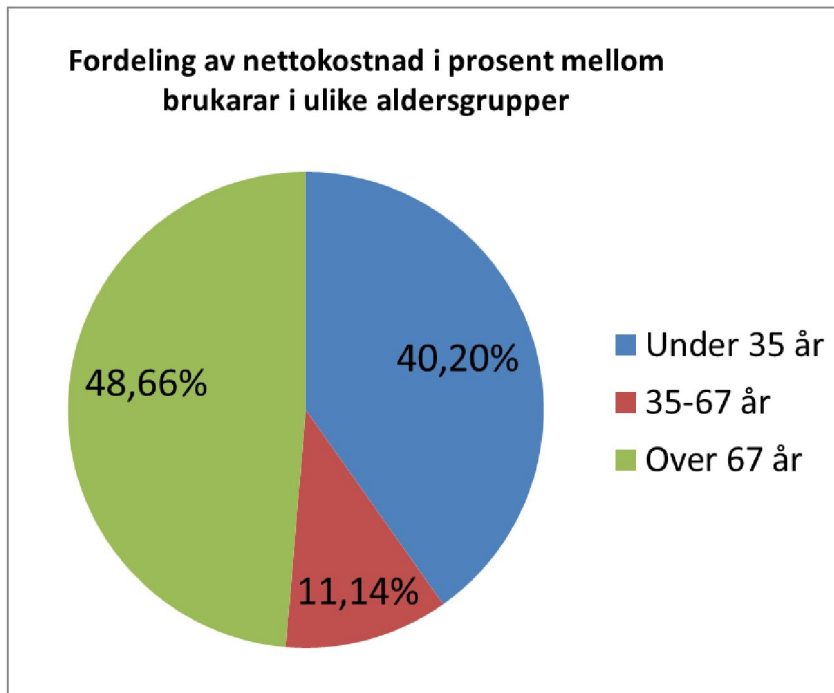

Tabellane over viser at talet på pasientar/brukarar som vi yter teneste til har auka noko frå 2015-2016. Ein viser spesielt auken i talet pasientar som får både heimesjukepleie og praktisk bistand. Pasientane er meir hjelpetrengande. Kompleksiteten i tenestene er meir omfattande. Vi har diverre ikkje klart å få fram gode grafar som ikkje berre viser talet på pasientar/brukarar men som også viser kor omfattande tenestene er.

Som nemnt ovanfor er det naudsynt med fleire fagpersonar. Etter samhandlingsreforma som vart innført i 2012 vert pasientar skrivne ut frå spesialisthelsetenesta til kommunane tidlegare enn før. Kommunen må ta i mot pasientane når dei er ferdigmelde for å unngå betalingsdøgn. Den sjukepleiaren som dagleg følgjer med på dei elektroniske meldingane mellom kommunen og helseføretak, må saman med leiarane i heimetenesta gjere ei vurdering i det enkelte tilfelle om det er fagleg forsvarleg å ta i mot pasientane til heimen med den hjelpa heimetenestene kan gje. Dersom det er uforsvarleg med hjelp i heimen er det sjukeheimplass som er alternativet. Meland kommune

har få sjukeheimplassar samanlikna med andre kommunar. Utover hausten 2016 har det vore auka trong for sjukeheimplassar. Fleire pasientar enn tidlegare har vore så dårlege at ein ikkje kunne yte ei fagleg forsvarleg teneste i heimen rett etter sjukehusopphald. Av den grunn måtte kommunen i 2016 betale for 68 pasientdøgn for til saman kr 315 350 for utskrivingsklare pasientar. Til samanlikning var det kun 38 døgn i 2015.

Brukarar under 67 år utgjer kring 1/3 av brukarane av heimetenester. Tabellen nedanfor syner at kring 54% av den totale summen i budsjettet går til pasientar/brukarar under 67 år. Dette skuldast at brukarar under 67 år som har behov for heimetenester i stor grad har meir kompliserte behov enn dei over 67 år.

Mål og måloppnåing

Mål 2016-2019	Status/måloppnåing
Meland Kommune si omsorgsteneste: - Har eit samordna og heilskapleg tenestetilbod. - yter ei teneste med fokus på utvikling og nytenking - i varetek brukar-medverknad samhandlar med pårørande, nettverk, frivillige lag og organisasjonar.	Kvardagsrehabilitering- Arbeidd med implementering i ordinær drift, dette arbeidet må fortsetje Velferdsteknologi – Kurs. Fortsetje å arbeide med implementering i ordinær drift. Har arbeidd med tilføring av kompetanse om personar med nedsett funksjonsevne, men må fortsetje dette arbeidet. Har arbeide med tiltaksplanar og individuelle planar, og m.a. laga oppsett i CosDoc for brukarar med nedsett funksjonsevne
Meland Kommune si omsorgsteneste: - sikar at den enkelte pasient / brukar opplever mestring og meining i kvardagen. prioriterer aktivitet, kultur og samhandling med lokalsamfunnet	Søke statlege midlar- demente. Fylgje avtalen med frivilligsentralen, og oppretthalde samarbeid med andre kommunale instansar. Gjennomført konkret vidareutdanning og kompetanseheving.
Meland Kommune si omsorgsteneste: - har sakshandsaming / forvaltning som sikrar, eigenmestring og hjelp til sjølvhjelp. tildeling av tenester vert ytt ut frå gjeldande tenestestandardar	Det er utarbeidd fleire tenestestandardar som ligg på kommunen si heimeside. Manglar fortsatt for to tenester. Utarbeida prosedyrar KF-kvalitet. PPS (praktiske prosedyrar i sjukepleie) vert lite brukt, personalet treng oppdatering. Stillingsressurs for sakshandsaming er ført i økonomiplanen for 2018
Meland Kommune si omsorgsteneste: har ein helsefremmande arbeidsplass med fokus på kompetanse og utvikling.	Internundervisning gjennomført etter oppsett plan Gjennom dagleg rettleing i avdelingane formidlar ein kunnskap gjennom praksis. Hospitering på sjukehus har vi ikkje klart å få til. Medarbeidarundersøking vart gjennomført i juni 2016. Avdelingsleiarane og leiar for tenesteområdet har gjennomført medarbeidarsamtaler Tiltak i kompetanseplanen som ikkje er gjennomført 2016 er overført til 2017. Utvikling av døgntilbod knytt til interkommunal legevakt.
Meland Kommune si omsorgsteneste: har tilstrekkeleg kapasitet omsorgsbustad og sjukeheimsplassar	Ein har signalisert til leinga i kommunen behovet for bustadar. I fylgje investeringsplanen er bygging av bustadar utsatt til 2018.

Utviklingsoppgåver

Tiltak	Status
Kvardagsrehabilitering.	Prosjektperiode fram til 2018.
1. Velferdsteknologi - Nasjonalt prosjekt 2. Prosjekt samordning av velferdsteknologi for kommunane Radøy, Meland og Lindås. – eit 3-årig samarbeidsprosjekt.	Prosjekt 2017- 2020
Meland kommune er deltakande i USHT – Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/utviklingssenteret-for-sykehjem-og-hjemmetjenester	Tilsette i heimetenesta saman med andre Nordhordlandskommuner ynskjer å delta i nettverk Demens.
Kunnskapskommunen Helse Omsorg Bergen https://www.bergen.kommune.no/aktuelt/kunnskapskommunen	Kunnskapskommunen Helse Omsorg Bergen er et formalisert samarbeid om forskning, innovasjon og utdanning i de kommunale helse- og omsorgstjeneste. Frå 2017 er Meland saman med andre kommuner rundt Bergen med i samarbeidet.
Sakshandsaming.	Nødvendig med meir kunnskapar og ressursar til dette arbeidet. Kurs i juni.
Tiltaksplanar i Cos Doc	Vert prioritert. Nødvendig for målretta arbeid. Tema på alle gruppemøter/arbeidslagsmøter.
Koordinerande eining, Individuell plan.	Kurs for nye koordinatorar vert arrangert i 2017.
Utarbeiding av tenestestandardar.	Tenestestandard for BPA og praktisk bistand/opplæring må utarbeidast
Utarbeiding av prosedyrar KF-kvalitet i begge avdelingane.	Mykje arbeid står igjen. Avdelingsleiarane saman med leiar arbeidar med resterande prosedyrar.
Nyttiggjere PPS (Praktiske prosedyrer i sykepleie).	Lite brukt, 2 sjukepleiarar har fått særskilt ansvar for dette.
Prosjekt 2017-18: Stabil og forsvarleg bemanning for tenesteyting til menneske med nedsett funksjonsevne	Rekruttering Organisering av tenestetilbodet
Arbeid med tilrettelagte bustadar for personar med nedsett funksjonsevne.	Fleire brukarar bur i bustadar som er lite eigna.
Arbeide med dagtilbod for demente	Kommunen har ikkje pr i dag eit tilpassa tilbod til denne gruppa.
Tvang overfor brukarar med nedsett funksjonsevne.	Tilføre tilstrekkeleg kompetanse om faglege og etiske utfordringar ved bruk av tvang
Tettare samarbeid med pårørande	

6.12 Kultur

Drift i 2016

Nøkkeltal frå drifta	Personalressursar		Gj.snitt still. %	Økonomi			Tall i 1000 kr Forbruk i %
	Årsverk	Tilsette		Rekneskap	Budsjett	Avvik	
2016	10,7	19,8	54 %	8 148	8 296	148	98,2 %
2015	9,1	18,2	50 %	7 648	7 726	78	99,0 %
Endr. 15-16	1,6	1,6	4 %	500	570	70	0,8 %

Budsjettet til tenesteområdet har hatt ein auke frå 2015 til 2016. Auken har i stor grad samanheng med tilskot til drift av idrettsanlegg og tiltak for barn og unge. 1,1 årsverkauke er i samband med justering av budsjettering på løn, og speglar ikkje reell aktivitetsvekst.

Det har ikkje vore tilsyn på nokre av aktivitetane knytt til tenesteområdet.

Kulturskulen

Ved utgangen av 2016 hadde kulturskulen 237 elevplassar (220 unike elevar) og 13 tilsette, alle høgt utdanna og i deltidsstillingar. Dette er ein nedgang sidan 2015, og har samband med gradvis auke i personalutgifter. Eigendel var kr 3500 per skuleår per elevplass ved utgangen av 2016. Det vert gjeve søskenmoderasjon. 77 elevar stod på venteliste.

Meland Bibliotek

Statistikk frå Meland bibliotek syner ei svak nedgang i aktiviteten :

	Utlån	e-lån	besøk
2015	28 144	511	12 490
2016	27 785	715	10 541

Rosland filial har svært svake besøkstal, 84 besøk i løpet av driftsåret. Omlegging, sårbar personalsituasjon og flytting av inngang vert vurdert til å ha innverknad på besøkstal. Det har vore lite kapasitet til aktiv formidling i 2016.

Mål og måloppnåing

Mål:	Status/måloppnåing
Kulturskulen – arbeid med læreplanar og kommunisere desse tydeleg til heimane	Kulturskulen har arbeida fram fagplanar i samarbeid med andre kommunar. Ferdigstilling av læreplanar i dei einskilde kunstartane har vorte utsett grunna personalsituasjon. Arbeidet vert gjennomført i 2017, med godt grunnlag i det grundige fagplanarbeidet frå 2016.
Frivilligsentralen – Regelmessige møte med org-livet og stimulere til auka deltaking blant grupper som er underrepresentert i frivilligheita. Arbeid med frivilligmelding	Frivilligforum har vorte arrangert 2 gongar i 2016. Arbeidet med flyktningfadrar har gått vidare, og ein har auka trykket på inkluderande tiltak for barn og unge som opplever fattigdomsproblemattikk. <i>Kultur på kort og Sommaraktivitetar for barn</i> har vorte suksessar. Sentralen har og jobba fram mot etablering av inkluderingskontaktar i org-livet, for å styrke samarbeidet med frivillig sektor om inkludering av flyktningar. Frivilligmelding til endeleg handsaming første kvartal 2017.
Bibliotek – skape tilgjengeleg bibliotektilbod, etabler Leser-søker-bok tilbod, etabler faste møte mellom bib., skule og barnehage, og å utvikle særskilt kompetanse innafør skjønnlitteratur. Utvikling av bibliotek som møteplass	Biblioteket har vorte <i>meiroke</i> , der det har utvida tilgang og sjølvbetening, i tillegg til opningstidene med betening. Lokalet er oppgradert, og <i>Strilabiblioteksamarbeidet</i> er formelt i gang. Dei faste møtepunkta er vidareført, men ein del tiltak er sett på vent grunna personalsituasjon. Drifta er svært sårbar i høve sjukemeldte, med få tilsette og eit lite tilfang vikarar.
Kultur - Vidareutvikle eksisterande friluftsområde og etablere eit nytt i Havrevågen. Det skal vere enkelt å finne informasjon og finne fram til turområde	Arbeidet med Havrevågen er i gang, og ein ser på parkeringshøve ved fleire fri- og friluftsområde i kommunen. Kartlegging og verdisetting av friluftsområde er ferdigstilt. Turskiltprosjektet, og tilsvarande lokalfinansierte, går vidare etter planen, men er pressa i høve til tid.
Etablere Holsnøy Meieri som kulturarena. Lagshus som desentraliserte møteplassar.	Planlegging av meieriet er i gong etter finansiering i 2016. Ventast opna første halvår 2019. Samarbeid og støtte til lagshusa har gått vidare, auka fokus i høve til ungdom vert eit innsatsfelt for 2017.
Etablere ungdomsklubb, kulturkalender for barn, styrke tilbod innafør DKS og skape kulturmøteplassar for familiar	Grunnlag for ungdomsklubb har vorte eit viktig innsatsområde i 2016, både med mellombels løysing fram til meieriet er ferdig og som del av meieriet ved ferdigstilling. Kultur- og ungdomskonsulent er tilsett. Kulturkalender for barn er utsett til 2017. Grunnlag er lagt for fleire lokale tiltak innan DKS. Barnefamiliar er ein målgruppe for meieriet.
Styrke lokal identitet gjennom bevaring og synleggjering av kulturarv	Støtte til tiltak innafør kulturminnefeltet har vorte styrka, og grunnlag for involvering av lokale DKS-prosjekt er lagt. Arbeid med formidling i samband med turskiltprosjektet. Arbeidet med kulturminneplan er svært pressa i høve tilgjengeleg tid.

6.13 Plan, utbygging og kommunalteknikk (PUK)

Arbeidsområder

- Eigedomsforvaltning og utbygging
- Arealplanlegging, geodatatenester og oppmåling
- Byggesaksbehandling, seksjonering og adressetildeling
- Landbruk, natur og miljø
- Drift, vedlikehald og reinhald av kommunale bygningar og bustader
- Drift og vedlikehald av kommunale vegar og kaiar
- Drift og vedlikehald av kyrkjegard og grøntanlegg
- Drift og vedlikehald av vatn- og avlaupsanlegg
- Administrasjon av interkommunale tenester innan slamtømming og feiing

Drift i 2016

Nøkkeltal frå drifta	Personalressursar		Gj.snitt still. %	Økonomi				Tall i 1000 kr Forbruk i %
	Årsverk	Tilsette		Rekneskap	Budsjett	Avvik		
2016	39,3	40,0	98 %	28 778	29 974	1 196	96,0 %	
2015	41,3	42,0	98 %	28 122	28 070	-52	100,2 %	
Endr. 15-16	-2,0	-2,0	0 %	656	1 904	1 248	4,2 %	

2016 var eit godt år kapasitetsmessig for byggesak, oppmåling og etter kvart plan. Det har ført til at gebyrinntektene vart høgare enn venta. Kapasiteten innan drift og vedlikehald av kommunale bygg, vegar og anlegg har vore redusert på grunn av sjukefråvere, samstundes som driftskostnadene har auka sterkt og langt utover budsjett. Tenesteområdet gjekk likevel i pluss totalt sett, på grunn av gebyrinntektene.

Nøkkeltal

Nøkkeltal frå Kostra	Meland		Kostragruppe 08		Hordaland		Landet u/Oslo	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Kommunalt disponerte bustader pr 1000 innbyggjarar	14	14	18	18	19	19	21	21
Netto driftsutgifter i kr til kommunal eigedomsforvaltning pr innbyggjar	2 946	2 671	4 390	4 178	4 954	4 692	4 835	4 645
- pr kvadratmeter	780	698	1 099	914	1 157	1 104	1 050	896
Netto driftsutgifter til skulelokale i kr pr innbyggjar	1 907	1 704	2 067	1 997	2 207	2 099	2 175	2 081
Netto driftsutgifter i kr pr km kommunal veg	76 516	77 492	115 143	107 325	127 144	132 301	117 964	112 952
Årsgebyr vassforsyning	3 864	3 594	2 626	2 911	3 901	3 823	3 391	3 324
Årsgebyr avlaup	3 063	2 958	3 523	3 705	3 534	3 422	3 782	3 743
Årsgebyr renovasjon	2 944	2 976	2 419	2 347	2 379	2 262	2 656	2 551
Netto driftsutgifter til plan/kart/bygg i kr pr innbyggjar	531	712	315	287	294	292	335	311
Gjennomsnittleg saksbehandlingstid for byggesaker med 3 veker frist, kalenderdagar	19	19	18	20	18	19	19	20

Små endringar. Netto driftsutgifter til eigedomsforvaltning aukar, men kommunen ligg framleis på eit lågt nivå i høve til KOSTRA gruppa og fylket / landet elles. For plan- og byggesaksbehandlinga sin del er netto driftsutgifter relativt høge som følge av kjøp av konsulenthjelp, på grunn av kapasitetsproblem.

Registreringar i Matrikkelen	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Nye grunneigedomar medrekna seksjonering	101	44	150	199	66	11	86	64
Seksjonerte eigedomar (tal seksjonar)	8	4	9	9	2	1 (4)	3 (44)	4 (42)
Nye bygningsidentar	102	122	92	144	117	66	79	103
Bygningar meldt tekne i bruk/ meldt ferdig	77	61	98	75	65	65	125	128
Nye adresseidentar	59	53	92	193	81	63	68	45
Krav om klarlegging av eksisterande grense		4	14	11	13	19	13	27

Nøkkeltal frå matrikkelen seier noko om aktiviteten i bustadmarknaden. Merk at tala gjeld alle eigedomar, ikkje berre bustader. Talet på nye bygningsidentar og Bygningar og meldt tekne i bruk indikerer relativt høg aktivitet i bustadmarknaden i kommunen 2016.

Fagleg kvalitet/kvalitetsarbeid/tilsyn

Tenestemrådet har kontinuerleg fokus på å halde høgt fagleg nivå i saksbehandlinga, forvaltninga, handtering av utbyggingsoppgåver og tilbudsprosessar og i driftsoppgåvene. Dialog, samarbeid og omstillingsevne har hatt særleg merksemd ved personalsamlingar i 2016. Faglege nettverk i regionen og i fylket er nytta godt.

Det har vore særleg fokus på beredskap i vassforsyninga i 2016. Det har vore tilsyn på vaskeriet på sjukeheimen i høve til smittefare, der fekk kommunen merknad på skriftlege rutinar. Avviket er retta. Det har også vore el-tilsyn i dei kommunale bustadene. Avvika er retta etter kvart som dei vart avdekka.

Brukarar

Tenestemrådet behandlar eit variert omfang av søknader knytt til bustader og eigedom, m.o.t. plan, byggesak, tilknytning vatn og avlaup, utslepp, avkjørsel, tilskotsordningar i landbruket, konsesjonar, motorferdsel, skogsvegar osb. Det blir lagt vekt på å behandle alle sakstypene så raskt som mogleg, uavhengig av om fristane er lovfesta eller ikkje, og vi er heller ikkje utsett for klage på saksbehandlingstida. Vi forsyner innbyggjarane med vatn, sørgjer for at avlaupsanlegga fungerer og sørgjer for at vegar og plassar er brøyta og strødd om vinteren. Det er ikkje registrert vesentlege avvik eller misnøye med tenestene. Vi drifter og held vedlike dei kommunale bygningane, og opplever at brukarane stort sett er nøgd med innsatsnivået.

Mål og måloppnåing

Mål	Status / måloppnåing
Levere gode tenester på alle område som krev kommunal saksbehandling etter særlover på PUK sitt ansvarsområde.	Kvaliteten på saksbehandlinga er god m.o.t. innhald og lovfesta krav til heimelsgrunnlag, grunngeving og likebehandling. Dei lovfesta tidsfristane blir halde. Mengden private planar har auka etter at kommuneplanen vart godkjent, med press på saksbehandlingskapasiteten.
Ha god framdrift i kommunal planleggjing og levere gode karttenester.	Kommunal planleggjing har i hovudsak vore retta mot områdeplanen for Midtmarka, i eit velfungerande offentleg-privat samarbeid. på grunn av manglande kapasitet vart planarbeidet på Rylandshøgda utsett.
Å gje bøndene god oppfølging og drive næringsutvikling innan PUK sitt ansvarsområde.	Aktiviteten innan landbruk er som vanleg høg. Det gjort eit godt arbeid med prosjekt "Ta vare på matjorda", kopla mot utbyggingsprosjekt.
Utføre så mykje vedlikehaldsarbeid som mogeleg både når det gjeld teknisk infrastruktur og bygningsmasse, og drifte eigedomar og anlegg på ein kostnadseffektiv måte.	Midlane som er sett av til drift og vedlikehald og til investeringar er nytta fullt ut. Tenesteområdet brukar eigne krefter så langt råd er for å halde kostnadene på bruk av eksterne leverandørar og fag så låge som mogeleg.
Sikre at kommunen har den bygningsmassen og tekniske infrastrukturen som er nødvendig for å støtte dei oppgåvene som kommunen er sett til å løyse gjennom effektivt prosjektarbeid.	Skader på bygg, anlegg og innreiingar blir reparert så sant det er mogeleg. Investeringsoppgåvene er løyst i tråd med vedteken investeringsplan, og utan store overraskingar på kostnadssida.

Utviklingsoppgåver

Tiltak	Status
Styrke effektiv drift av kommunale bygg, vegar og anlegg	Det er bestilt smarttelefonar og nettbrett til drifts- og vedlikehaldspersonalet slik at dei skal få tilgang til dokumentasjon og driftsstyringsdata ute på bygg og anlegg når det er behov for det. Det er vidare starta eit godt samarbeid med tekniske etatar i nabokommunane omkring vegnorm og drift av veglys.
Høgt nærvær og godt arbeidsmiljø	Avdelinga gjekk ut med eit sjukefråver på 8,4% for heile 2016 (målet var å ligge under 7%). Det er ingen ønska utvikling, men ved langtidssjukefråvêr og langvarig behandling i helesvesenet er det vanskeleg å påvirke resultatet. Kortidssjukevêret er svært lågt.
Bidra til god informasjon og gode elektroniske tenester	Avdelinga har fått etablert ei feilmeldingsteneste for innbyggjarane.

Utfordringar

Utviklingsbehov	Status
Det er behov for å auke kapasiteten innan kommunal plansaksbehandling.	Det er ein relativt høg aktivitet i utbyggerbransjen etter at kommuneplanen sin arealdel vart ferdig. Det er krevande å møte private planleggjarar og utbyggjarar på ein god nok måte når ressursane er knappe.
Det er behov for å auke kapasiteten innan drift og vedlikehald av bygningar og anlegg	Etter utbyggingar og utvidingar av sjukeheimen og fleire skular dei seinare åra, er det behov for å styrke kapasiteten og budsjettet innan reinhald, drift og vedlikehald. Driftsovervakingssystema blir stadig fleire og meir kompliserte, faste avgifter og lisensar aukar, rapporteringskravet aukar.
Utgifter til veglys og brøyting / anna vedlikehald aukar, med budsjettmessige konsekvensar.	Kommunen får fleire vegar og veglys å drifte etter kvart som nye bustadområde blir ferdige, men driftsbudsjettet heng ikkje tritt.
Digital kommune	Meir bruk av smarte løysingar innan kommunikasjon og dokumentasjon, koordinert med digitale FDV-styringsverktøy ute på dei ulike bygningane og anlegga. Meir bruk av digital dialog. Her er det rasjonelt å samarbeide med dei andre kommunane i regionen om tenlege løysingar. Det neste som står for tur er digitalisering av eigedomsarkivet og innføring av ein portal for bygningsdrift.

*Frå Prosjekt 600
Vassleidning i sjø,
Ådlandsvågen -
Landsvik*

7 Investeringar i 2016

Tabellen nedanfor viser at det er bokført investeringar for kr 53,6 mill. i ordinære investeringar, kr 34,6 mill. i vassverks- og avlaupsanlegg, og andre investeringsaktivitetar er på kr 13,5 mill. kr. Dette inkluderer utlån, avdrag og avsettingar vedr. kommunen sin vidareformidling av startlån frå Husbanken. Sum kapitalutgifter i investeringsrekneskapan er dermed kr 101,7 mill.

Invest.prosj. 2016	Regnsk. 2016	Rev. bud. 2016	Avvik rekn. - budsji	Invest.prosj. 2016	Regnsk. 2016	Rev. bud. 2016	Avvik rekn. - budsji
Diverse IKT-prosjekt	1 580	1 875	295	600 - Vassleidning Ådlandsvågen - Landsvik	8 208	9 186	978
103 - Utbygging breiband	-	3 100	3 100	601 - Nytt vassbehandlingsanlegg Hestdal	171	2 775	2 604
253 - Tilbygg Grasdal skule	11 696	40 625	28 929	603 - Vassleidning Fløksand - Beitingen	11 653	11 875	222
254 - Tilbygg Sagstad skule	22 261	50 000	27 739	605 - Oppgradering pumpestasjon Mjåtveit	84	85	1
257 - Uteområde skulane	179	275	96	606 - Vassleidning Landsvik - Rossland	139	500	361
258 - Ventilasjon symjehall Rossland skule	1 666	-	-1 666	628 - Vassleidning Frekhaug senter	1 803	-	-1 803
259 - Vestbygd skule - ombygging	96	375	279	654 - VA-kryssing E39	364	1 500	1 136
261 - Uteareal Sagstad skule	-	500	500	655 - Overvatn Flatøy	-14	-	14
270 - Ny kommunal barnehage	362	312	-51	662 - Avlaupsleidning Holmeknappen - Tveit	103	800	697
272 - Marilhøna barnehage utbetring	470	400	-70	663 - Separering Grønlandsområdet	9 584	11 415	1 831
350 - Utleigebustader	5 137	10 000	4 863	664 - Sanering Fløksand	59	200	141
351 - Omsorgsbustader	-	3 100	3 100	666 - Oppgr. Varnappen reinseanlegg	1 236	1 800	564
354 - Balkong omsorgsbustader Meland Råd	62	125	63	669 - Vassleidning Heiane	472	480	8
417 - Fellesareal Holmemarka	348	-	-348	670 - Gravemaskin vatn/avløp	709	600	-109
460 - Div. tomter/eigedomar	14	-	-14	671 - Spylevogn	-	300	300
570 - Gravplass Meland	351	625	274	Sum investeringar vassverk og avlaup	34 571	41 516	6 945
576 - Restaurering av orgel i kyrkja	392	375	-17	910 - Startlån - Utlån	6 683	6 000	-683
577 - Brannvarslingsanlegg kyrkja	-	388	388	910 - Startlån - Avdrag og avsetninger	5 207	2 320	-2 887
578 - Kjøp av sentrumsareal	-	3 500	3 500	120 - Kapitalutviding Sambandet Vest AS	225	225	-
579 - Nytt varmeanlegg og kabelnett kyrkja	-	375	375	121 - Nytt Hamneselskap Bergensregionen	100	100	-
751 - Veglys Beitingen	2 304	1 081	-1 223	929 - Eigenkapitalinnskott KLP	1 056	700	-356
756 - 2 stk saltspreiarar	173	188	14	Avsetningar til kap.fond	222	-	-222
757 - Lesseapparat til strøsand	496	500	4	Sum andre postar investeringsrekneskapan	13 494	9 345	-4 149
760 - Asfaltering kommunale vegar	955	875	-80	Sum finansieringsbehov i invest.rekn.	101 693	179 330	77 637
761 - Trafikksikring	136	375	239	Momsrefusjon / momskomp.	8 971	20 630	11 659
762 - Kommunale bygg	426	1 250	824	Tilskott, refusjonar, salsinntekter	3 752	-	-3 752
778 - Gangbru Mjåtveitvegen	1 644	1 800	156	Bruk av lånemidlar	75 339	141 955	66 616
785 - Aggregat Meland sjukeheim	2 881	3 140	259	Bruk av kapitalfond og andre avsetningar	1 740	8 425	6 685
786 - Ladepunkt el-bilar	-	311	311	Bruk av lånemidlar Startlån	6 748	6 000	-748
787 - Forskotering underg./trafikksikr. Holme	-	3 000	3 000	Avdrag og kapitalfond Startlån	5 143	2 320	-2 823
Sum ordinære investeringar	53 628	128 469	74 841	Sum finansiering	101 693	179 330	77 637

Totalt er det påløpt kr 101,7 mill i investeringsrekneskapan for 2016. Revidert budsjett er på kr 179,3 mill. og ein har såleis i 2016 brukt kr 77,7 mill. mindre enn budsjettet på investeringar. Mesteparten av dette skuldast forskyving av prosjekt ut i tid. Det er allereie gjort budsjettendringar i 2017 for å ha dekning for dei prosjekt som såleis vert å ferdigstille i 2017 i staden for i 2016 slik det vart lagt opp til i budsjettet.

gjennomførte investeringsprosjekt

Vatn og avlaup

I 2016 vart det lagt vassleidning frå Ådlandsvågen til Landsvik, Prosjekt 600. Husebø vassverk er dermed lagt ned som hovudvasskjelde, men vil ha ei rolle som reserveløysing ved eventuelle brot i forsyninga.

Det er også lagt **vassleiding frå Fløksand til Beitingen, Prosjekt 603**, samtidig med framføring av breiband og oppføring av veglys. Ein positiv tilleggs effekt av dette anleggsarbeidet er ein breiare veg med betre plass for fotgjengarar og syklistar.

I Heiane måtte ein kommunal hovudleiding flyttast då det vart oppdaga gamal feilplassering og fare for leidningsbrot, **prosjekt 669**.

Det største avlaupssaneringstiltaket vart gjennomført på Frekhaug. Prosjekt **666 Oppgradering Varnappen Reinseanlegg** har løyst eit stort ureiningsproblem og stadige driftsforstyringar. Samstundes fekk ein ført ut **overvatn frå Meland ungdomsskule, prosjekt 663**. Løysinga er komplett når Separering Grønlandsområdet blir ferdigstilt, i 2017.

Veg og trafikksikring

På det kommunale vegnettet er det etablert **veglys til Beitingen, prosjekt 751**, samtidig med utbygging av fiber. Gjennom prosjekt **761 Trafikksikring** er det etablert fleire fartsdumpar i Mjåtveitvegen.

Gjennom prosjekt **760 Kommunale vegar** er følgjande vegar oppgradert og asfaltert:

- Åsebøvegen
- Delstrekning på Ådland
- Delstrekning i Bjørndalen
- Delstrekning Hestnesvegen
- Delstrekning Håtuftvegen
- Veg Litlebergen
- Delstrekning Heiane

Kommunen har også kjøpt inn nytt utstyr på prosjekt **756/757, saltspreiar og lesseapparat for strøsand**, som effektiviserer vinterdrift av vegane.

Det er etablert ein **ladestasjon for elbilar** på Frekhaug, prosjekt **786**, i samarbeid med BKK.

Bygg

Det er gjort mange store og små oppgraderingar i den kommunale bygningsmassen gjennom prosjekt **762 Kommunale bygg**.

Dei største tiltaka på bygga omfattar:

- Rossland skule:
Oppgradert svømmehallen med fliser, varmpumpe, nye dører og vindauge, oppgraderte garderober.

- Utleigebustadene: ombyggingar og oppgraderingar der det har vore nødvendig før nye leigetakarar flytter inn, i hovudsak kjøkken og bad. Noko utvendig kleidnings- og malearbeid er utført.
- Mindre tiltak på dei andre skulane
- Ved hjelp av statlege tilskotsmildar, prosjekt **258**, er **ventilasjonsanlegget i symjehallen på Rosslund** også skifta ut.

Frå nyopninga av symjehallen på Rosslund skule

Gjennom prosjekt **257, Uteområde skulane**, er parkeringsplassen ved Vestbygd skule utvida. **Mariehøna barnehage, prosjekt 272**, er oppgradert for å kunna ta i mot fleire små barn. På Meland sjukeheim gjekk kommunen i gang med å etablere naudstraum vinteren 2015/2016 gjennom prosjekt **785 Aggregat Meland sjukeheim**. Aggregatet var klart for drift i mars 2016.

PÅBEGYNT PROSJEKT

Planlegging av fleire store vassprosjekt har starta opp i 2015/2016 og vil halde fram i 2017/2018. Dette inkluderer prosjekt **601 Fullreinseanlegg Hestdal**, prosjekt **606 Vassleidning Rosslund – Landsvik** og prosjekt **662 Avlaupsleidning Holmeknappen – Tveit**.

Prosjekt **663 Separering Grønlandsområdet** går for fullt og vil bli ferdigstilt i 2017.

Dei to største investeringsprosjekta på bygg er prosjekt **253 Utbygging Grasdalen skule** og **254 Utbygging Sagstad skule**. Begge skulane vart ferdig prosjektert i 2015 og sjølv bygginga starta i 2016. Det er planlagt at begge skulane skal stå ferdig rundt skulestart hausten 2017.

Prosjekt 253 Grasdalen skule

Planlegging og forhandlingar om grunn til **uteareal for Sagstad skule** er godt i gang og skal vidareførast i 2017, **prosjekt 261**.

Prosjekt 254 Sagstad skule

Det er starta eit utgreiingsarbeid for planlegging av **ny kommunal barnehage, prosjekt 270**, koordinert med moglegheitsstudie for Langelandsskogen. Prosjekt **354 Balkong omsorgsbustader** på rådhuset er planlagt og skal gjennomførast i 2017.

Forhandlingar om grunn til **sentrumsareal**, m.a. ny kyrkjetomt, prosjekt **578** er godt i gang.

Planarbeidet for ny gravplass er starta, prosjekt **270 Gravplass Meland**. Det er gjort geotekniske undersøkingar, som saman med studie av overvasshandtering og grunnvasstand vil legge grunnlaget for eit forslag til utforming.

Elles er planlegginga av prosjekt **577, Brannvarslingsanlegg kyrkja** og prosjekt **579, nytt varmeanlegg og kabelnett til kyrkja** godt i gang. Planlegginga har teke lengre tid enn venta, det er mykje å ta omsyn til og eit relativt komplisert bygg å gjere inngrep i.